

NOTULEN van de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 8 juni 2017 om 20.00 uur.

Voorzitter: mevrouw P.J. Bouvy-Koene, burgemeester.

Griffier: de heer J. van der Does.

Aanwezige leden: de heren F.H.J. von der Assen, mr. drs. C. Bremmer, drs. S.W.C. van den Dool, A.A.L. Eversteijn, J.J. van Eysden (vanaf agendapunt 6) en ing. P.T. van der Haven, mevrouw drs. E.C. van Herk, mevrouw drs. M.A.M. Lamers, de heren E.M.L.H. Maassen, drs. M. van der Meij en de heer J.P. Middelburg (tot agendapunt 11), mevrouw A. Okma, de heren M.P.A. van Oostrum, J.C.M. Rasch (tot agendapunt 5) en R. Riphagen, mevrouw A.M. Schrijver, de heren J. Smit (tot agendapunt 11), drs. M.H. Smittenaar, A.A. in 't Veen en R.J.M. Zoetemelk.

Aanwezige wethouders: de heer mr. D.C.W. Binnendijk, de heer drs. N. Mol en de heer J.C.M. Rasch (vanaf agendapunt 5).

1. Opening

De **voorzitter:** Hartelijk welkom. We gaan in deze vergadering eerst een paar personele zaken afwikkelen. Dat doen we met inachtneming van gepaste momenten, die we daarvoor inbouwen.

2. Vaststellen raadsnotulen van 11 mei 2017

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Afscheid Henk Overbosch

De **voorzitter:** Wij gaan afscheid nemen van de heer Henk Overbosch. Het is niet gebruikelijk dat we zo plenair afscheid nemen van een burgercommissielid, maar in dit geval nemen wij een uitzondering daarop in acht.

Beste Henk, wij spraken elkaar eigenlijk vrij direct nadat je bekend had gemaakt dat je afscheid wilde nemen als burgercommissielid en dat je dat eigenlijk ook zo snel mogelijk wilde doen. Toen zei ik: dat moet je niet willen en dat moet je ook niet doen, want als je zoveel hebt gedaan in het openbaar bestuur, ben je daar vanuit een bepaalde ambitie en overtui-

ging aan begonnen en dan past het om dat op een goede manier af te sluiten. Ik heb je dus ertoe weten over te halen om gewoon hier plenair met ons even stil te staan bij de momenten waarop je actief bent geweest binnen Voorschoten, want dat was niet alleen als burgercommissielid. Van 1986 tot 1998 was je gemeentesecretaris van Voorschoten. Dat maakt het wel een beetje bijzonder om nu afscheid van jou te nemen. Daarvoor ben je bij de VNG werkzaam geweest. Je hebt daar in ondersteunende taken van alles en nog wat gedaan en je hebt mensen geadviseerd die in datzelfde openbaar bestuur actief waren. Nadat je in Voorschoten bent gestopt als gemeentesecretaris ben je nog tot 2006 als gemeentesecretaris actief geweest in Houten.

Je was dus zowel voor als achter de schermen met politiek bezig. We mochten niet weten dat je achter de schermen een politieke inkleuring had, maar voor de schermen, hier, mocht dat natuurlijk wel. Je deed dat met gedrevenheid en overtuiging voor de partij waarvan je lid bent en waarbij jouw betrokkenheid groot was. Je was je zeer bewust van de uitdagingen waar Voorschoten voor stond. Je hebt binnen de commissie op betrokken wijze actief geprobeerd om er vanuit jouw overtuiging en gedrevenheid vanuit de PvdA-fractie mede voor te zorgen dat binnen de gemeente Voorschoten de zaken weer op orde zouden kunnen komen.

Je was kritisch in het geven van commentaar. In de ogen van de mensen die ermee moesten werken, was het soms weleens te kritisch, maar we zijn er nooit slechter van geworden, want het nodige uit tot reflectie en nadenken over datgene wat je te berde bracht. Af en toe was het best weleens irritant, want dan kwam je weer met: ja, maar procedureel is het niet helemaal volgens de regels. Dan had iedereen zoiets van: kom op, zeg; we zijn hier bezig met het oplossen van problemen en jij hebt het over regeltjes en procedures. Maar je moet in een commissie en raad eigenlijk altijd zo iemand hebben, want daarmee zorg je er ook voor dat de mensen scherp blijven en dat besluiten echt correct worden genomen. Dat was heel duidelijk vanuit jouw achtergrond en dat hielp bij ons in de gemeente mee om scherp te blijven.

We zijn je veel dank verschuldigd voor alle bijdragen die je hebt geleverd aan Voorschoten. Die dank wil ik je namens de raad, het college, alle medewerkers van de WODV, de griffie en ook de gemeentesecretaris overbrengen. Je krijgt tijd, meer tijd, voor hobby's, maar omdat politiek nog steeds een heel belangrijke rol speelt in de privéomstandigheden - jouw partner kan er vanavond niet bij zijn vanwege de gemeenteraadsvergadering van Den Haag, waarbij zij mijn collega Krikke assisteert en ondersteunt - kan het bijna niet anders dan dat er thuis bij jullie op zekere momenten gesproken blijft worden over politiek. Dat lijkt een beetje op mijn thuissituatie. Mijn echtgenoot is weliswaar niet actief in de politiek, maar ik weet zeker dat ik bij thuiskomst vandaag, met de verkiezingen in Engeland, mijn echtgenoot achter de televisie aantref, want er is niets leukers dan het bekijken van uitslagen van verkiezingen. Je zult er meer bij zijn, maar wellicht met een andere intensiteit dan tot nu toe het geval was.

Ik dank je. Ik wens je alle goeds voor de toekomst en heel veel gezondheid, want dat is het belangrijkste. Dank je wel!

(Applaus)

De heer Middelburg wil als fractievoorzitter van de Partij van de Arbeid nog iets toevoegen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik begin met een aanvulling op uw opmerking dat niets leuker is dan het kijken naar uitslagen van verkiezingen. Dat geldt natuurlijk voor iedereen, behalve voor een PvdA'er, over het algemeen.

U hebt heel goed geschetst wat Henk allemaal heeft gedaan voor Voorschoten en voor het lokale bestuur. Dat zal ik niet allemaal herhalen, maar ik wil wel graag kort een beeld schetsen van hoe Henk naar mijn ervaring in de afgelopen jaren heeft geopereerd in de fractie, eigenlijk na een heel leven in het lokaal bestuur; u hebt goed geschetst dat Henk zich altijd bezig heeft gehouden met het verbeteren van de samenleving. Dat heeft hij, zoals ik hem ken, altijd bijzonder dienstbaar gedaan. Wat dat betreft is Henk een man naar mijn hart, want zijn insteek, uiteraard vanuit de ideologie die hij en ik delen, is altijd: wat is het beste voor de mensen, hoe kunnen we dat het beste bereiken, laten we daarvoor vooral alle feiten boven tafel krijgen en – dat moet ik er eerlijk bij zeggen – laten we al die feiten ook heel grondig met elkaar bespreken. Daar houd ik van. Ik weet dat er mensen zijn die, zoals de burgemeester memoreerde, in de raad of in de commissie af en toe dachten: dit is wel redelijk gedetailleerd. Ik was daar altijd bijzonder dankbaar voor en blij mee, want ik verbeeld mijzelf soms dat ik een dossiervreter ben, maar sinds Henk in de fractie zit, ben ik wat bescheidener geworden. Ik weet daardoor immers dat er altijd dingen in dossiers zitten die ik niet weet maar die Henk wel weet.

Naast "dienstbaar" denk ik bij Henk altijd aan een tweede woord, want hij heeft ook veel te maken met "overal". Je moet altijd uitkijken met praten over iemands naam, want dat kan heel gevoelig liggen, maar ik dacht toch: Overbosch en "overal". Ik denk dat al jaren. Ik spreek het maar uit en als hij het vervelend vindt dat ik iets over zijn naam zeg, doe ik dat lekker toch, want hij kan toch niet meer uit de fractie stappen! Henk heeft overal een mening over, maar ik ken heel veel mensen die overal een mening over hebben. Het bijzondere van Henk is dat hij ook overal gezocht en gekeken heeft naar argumenten om die mening te boekstaven. Als tegenargumenten of feiten die hij nog niet kende, naar boven komen, is hij bereid om zijn mening te herzien. Hij heeft dus niet alleen overal een mening over, maar hij baseert die mening echt op ontzettend veel kennis. Hij is ook overal. In politiek zijn feiten en argumenten leuk, maar u weet allemaal dat die bij de prioriteiten in de politiek vaak ergens tussen plaats 67 en 68 komen. Het gaat ook vaak om de menselijke contacten. Het is ongelofelijk, maar waar je ook kwam in Voorschoten, je kon Henk daar ook vinden. Of het nou ging om een bijeenkomst die specifiek was bedoeld voor raadsleden, een zwaar inhoudelijke bijeenkomst of een bijeenkomst waarvoor wij als fractie uitgenodigd waren, als niemand van de fractie kon, kon Henk toch. Als de andere leden van de fractie konden, ging ook Henk toch mee, omdat hij zich verbonden voelde en zelf wilde weten hoe de hazen liepen. Dan denk je: dat is knap; die man is zeven dagen in de week in Voorschoten. Maar dat is niet zo,

want hij was ook in de hele regio overal te vinden bij bijeenkomsten en zaken. Het is heel bijzonder dat iemand, zeker een commissielid, zoveel tijd hieraan besteedt.

Ik denk bij Henk altijd aan "raadslid". Elke keer verspreek ik mij bijna, want Henk heeft zoveel gedaan voor de PvdA-fractie, de commissie en deze gemeenteraad dat ik hem eigenlijk altijd meer beschouwde als een raadslid, bovendien een zeer bezielde en zeer betrokken raadslid, dan als een commissielid. Het zal niemand verbazen dat ik hem ook graag naast mij had gezien in deze raadzaal, maar helaas mocht dat niet zo zijn.

Ik had beloofd om het niet te lang te houden. Zoals u ziet, heb ik nog iets gemeenschappelijk met Henk: als het moet, zou ik tot 23.00 uur met gemak van alles over Henk kunnen vertellen. Mijn spreektijd loopt niet eens! Zojuist vroegen enkele collega-raadsleden om eens uit de school te klappen over hoe dat gaat in de PvdA-fractie. Het enigszins trieste verhaal is dat wij weinig uit de school te klappen hebben, want wij konden het goed met elkaar vinden en wij waren het ook echt 99 van de 100 keer met elkaar eens. Dan hadden we onafhankelijk van elkaar onze stukken voorbereid en dan kwamen we bij het fractieoverleg met soms echt tot op het woord identieke aantekeningen over die stukken. Ook dat is in de politiek, zeker in de PvdA, zeldzaam. Ten eerste is het zeldzaam dat je naar een PvdA-fractievergadering gaat met aantekeningen in plaats van met messen om in elkaars rug te douwen, maar het is ook bijzonder dat die aantekeningen bovendien bijna identiek zijn. Het grootste probleem dat wij hadden, was eigenlijk dat wij elkaar af en toe aankeken en dachten: jongens, moeten we niet eens een knallende ruzie met elkaar over iets hebben, want zitten we op de een of andere manier niet in een soort tunnelvisie als we het altijd met elkaar eens zijn? Ironisch genoeg waren we het ook daar dus over eens.

Ik zou zoveel over Henk kunnen vertellen. Ik ben altijd zo blij geweest met Henk aan mijn zijde en in de fractie. Ik mis hem nu al. Henk, je bent amper twee cycli weg en we missen je enorm in de fractie, maar je hebt het echt verdiend om te genieten van je vrije tijd. Zoals je weet, nemen we binnenkort in partijverband uitgebreider afscheid van jou, maar ik wilde dit hier toch graag gezegd hebben. Henk, dank je wel!

(Applaus)

De **voorzitter**: Henk, aan jou de gelegenheid om te reageren, kort. Nee hoor, ga je gang!

De heer **Overbosch**: Beste raads- en commissieleden, burgemeester, griffier, wethouders en andere aanwezigen. De burgemeester zei al dat mijn vrouw vanavond niet aanwezig kan zijn. Toen ik hier in 1986 in de raad werd geïnstalleerd als gemeentesecretaris, was mijn oudste dochter Sophie daarbij. Zij was toen drie weken oud. Zij lag toen in de commissiekamer, waar nu de griffie zit. Zij was toen aanwezig in een wieg, maar nu zit zij als verrassing op de publieke tribune, met een vriendin. Heel erg lief, Sophie, dat je bent gekomen!

In augustus 1998 nam ik in deze zaal als gemeentesecretaris afscheid na twaalf jaar zwijgzaam de raadsvergaderingen te hebben bijgewoond. Burgemeester Cannegieter sprak mij toe en zei dat ik geen makkelijke secretaris was en ook aan het bestuur hoge eisen stelde. Dat was, zei hij, goed te merken in het college maar ook in de vergaderingen van de raadscommissies. Cannegieter zei dat de raad daar minder van merkte omdat de gemeentesecretaris daar niets mocht zeggen. Hij voegde daaraan toe: "Gelukkig niets mocht zeggen, zullen sommigen wellicht denken. Wat daarvan zij, het heeft de vergaderingen zeker wel bekort, want uw interventies gaan maar zelden mank aan onvolledigheid."

U hebt het zowel van de burgemeester als van Jan-Paul Middelburg al gehoord: dat was 1998 en twintig jaar later is er weinig veranderd. Eigenlijk ben ik daar heel tevreden over, want ik heb geen behoefte om mijn karakter geweld aan te doen, om mijn haar te verven omdat ik grijs word, om een strak gesneden pak van Armani te dragen of om op mijn 68ste nog ergens waarnemend gemeentesecretaris te willen worden. Twitter en Facebook bevorderen anno 2017 ook in voldoende mate de noodzaak om niet te lang van stof te zijn. Hetzelfde geldt voor de spreektijd die deze raad heeft ingevoerd. Met een voldaan gevoel geniet ik nu van mijn "otium cum dignitate", oftewel mijn rust in waardigheid. Meer tijd voor reizen, lezen, muziek, film, fietsen, Italiaans en ook mantelzorg; dat laatste doe ik al vele jaren voor mijn 92-jarige schoonmoeder.

Het is bijzonder om wederom afscheid te nemen, ook hier in deze raad. Ik ben de burgemeester heel erkentelijk dat zij mij ertoe heeft overgehaald om dat toch te doen. Toen ik begin april bekendmaakte te stoppen met het politieke werk, heb ik veel aardige reacties gehad. Ook de pers, die in Voorschoten weer helemaal is opgeleefd, besteedde aandacht aan mijn vertrek. Deze reacties hebben mij goed gedaan. Ik hoef geen schuldgevoel te krijgen tegenover de 1.169 kiezers die in 2010 op de PvdA hebben gestemd en de 856 stemmers die dat in 2014 deden. U begrijpt dat ook ik belangstelling heb voor uitslagen van verkiezingen en daar ook een goed geheugen voor heb.

Op het politieke werk in de afgelopen bijna zeven jaar kijk ik met gemengde gevoelens terug. Ik verwijs graag naar mijn bijdrage in het boek dat is samengesteld aan het eind van de collegeperiode 2010-2014, maar ook naar het afscheidsboek van vorig jaar voor oud-burgemeester Jeroen Staatsen. Als politieke generalist die "niets van alles" weet, heb ik mij ingezet voor het belang van Voorschoten en haar inwoners en ook voor het belang van de representatieve democratie. De zogenaamde dualisering van het gemeentebestuur bekijk ik nog steeds met reserves en ook van referenda en rechtstreeks gekozen burgemeesters moet ik weinig hebben. Met dankbaarheid denk ik terug aan het stemgedrag van Hans Wiegel en Ed van Thijn in de Eerste Kamer.

Gemeenten moeten zorgen voor een goede communicatie en voor reële participatie van inwoners, organisaties en bedrijven. Raadsleden en dagelijkse bestuurders moeten gedreven zijn, hun nek durven uitsteken en de gemeente goed kennen. Eén wethouder van buiten de raad en de gemeente moet kunnen, maar het moeten er niet meer zijn.

Burgemeester Bouvy wil ik zeer bedanken voor de woorden die zij zojuist heeft gesproken. Ik wens haar veel sterkte toe in de komende maanden bij alle zware dossiers die er liggen en bij het inwerken van de nieuwe wethouders, waarvoor het spreekwoord geldt: het verstand komt met het ambt.

Met veel raads- en commissieleden, dagelijkse bestuurders en mensen van de griffie heb ik goede contacten gehad, zakelijk en persoonlijk. Ik denk daar met plezier aan terug. Graag wil ik ook mijn waardering uitspreken voor de inzet, betrokkenheid en deskundigheid van alle ambtenaren om de gemeente in alle opzichten goed draaiend te houden, ook in tijden van politieke turbulentie en veranderdwang.

Binnen de fractie van de Partij van de Arbeid heb ik met velen langer of korter samengewerkt. Met plezier kijk ik daarop terug. Het langst en het best heb ik samengewerkt met Jan-Paul Middelburg, nu ons enige echte raadslid en de beste wethouder die Voorschoten nooit heeft gehad. Jan-Paul en ik voelden elkaar altijd goed aan; dat zei jij zojuist treffend, Jan-Paul. We waren het inderdaad in negen van de tien gevallen met elkaar eens. We wisten hoe de hazen zouden gaan lopen. Een betere en plezierigere wijze van samenwerken had ik mij niet kunnen bedenken. Schriftelijke vragen stellen over de overlast van paardenmest op fietspaden en trottoirs heeft hij mij "ernstig ontraden", dus: verboden. Dat is het wel, in de sfeer van onenigheid. Jan-Paul, ongelofelijk bedankt voor al die goede jaren samen. Ik denk daar met heel veel plezier aan terug. Ook zeer bedankt voor je warme woorden van zojuist!

Tegen de raadsleden zou ik willen zeggen: het ga u allen persoonlijk goed. Ik wens u de komende maanden veel wijsheid toe, met alle moeilijke onderwerpen die hier op tafel liggen. Overigens ben ik van mening dat een bestuurlijke fusie noodzakelijk en onontkoombaar is.

(Applaus)

4. Afscheid wethouder Bremer

De **voorzitter**: We gaan afscheid nemen van oud-burgemeester Bremer van de gemeente Voorschoten. Leidschendam-Voorburg kunnen we op dit moment even parkeren, want we zijn gewoon onder elkaar in Voorschoten.

Bianca, toen ik in Voorschoten kwam als waarnemend burgemeester en toen mijn komst bij de collegevergadering werd aangekondigd bij de collegeleden, die ik nog niet eerder had ontmoet, was jij in de kamer die nu mijn kamer en ook de vergaderkamer van het college is. Ik kwam daar binnen en het eerste wat jij zei, was: "Hallo, ik ben Bianca." Dat is heel tekenend voor de manier waarop jij mensen altijd begroet en ook een beetje voor de manier waarop jij in het leven staat. Het is springerig, "huppelig", een beetje een jong veulen. Dames horen dat graag. Die paardenstaart is ook eigenlijk een beetje het veulenachtige staartje dat er nog niet helemaal is maar dat er misschien ooit wel komt.

Je hebt er nu drie jaar over gedaan om van veulentje in Voorschoten een beetje de jaarling in Leidschendam-Voorburg te mogen zijn. Dat is volgens mij een hele eer, maar je hebt het wel geleerd in Voorschoten. Je bent in 2006 begonnen als raadslid. Je richtte in 2008 de lokale partij ONS Voorschoten op. In 2014 werd je wethouder. Als de wijsheid komt met het ambt, zit er inmiddels een stuk wijsheid in, want als wethouder is het anders dan als raadslid. Je bent dan echt in de keuken bezig, met potten en pannen, en je moet iets maken van de ingrediënten die je door de gemeenteraad aangeboden worden. Waar ze die ingrediënten vandaan halen? Dat kan van de Primark, van de Lidl of van de biologische markt zijn, maar het is een feit dat je daar als dagelijks bestuurder en collegelid mee moet doen wat de raad je opgedragen heeft om ermee te doen. Je hebt dat ook gedaan in de afgelopen drie jaar. Dat is niet altijd even eenvoudig geweest, want niet iedereen is altijd even blij met de dingen die gedaan moeten worden. Dat geldt zeker voor het onderhoud van de wegen op dit moment: had dat niet wat anders gecoördineerd kunnen worden? Wij weten dat dat niet zo was, want als het ene een beetje uitloopt en het andere iets te vroeg begint, ligt de straat overal tegeijlertijd open en is het dorp gestremd. Maar je hebt dat met verve verdedigd en uitgelegd. Dat heb je overal gedaan, niet alleen in dit huis maar ook daarbuiten. Je hebt veel gesproken met mensen, je hebt veel overlegd met mensen, je hebt veel aangehoord en je hebt geprobeerd om zo veel mogelijk op te lossen, als dat echt mogelijk is. Je hebt veel in beweging gezet. Dat had je heel graag in Voorschoten af willen maken, maar ik denk dat er met de komst van een nieuwe wethouder zoveel klaar ligt dat straks aan het einde van deze periode ook kan worden gezegd dat je aan de start hebt gestaan van een aantal ontwikkelingen in Voorschoten die door je collega-wethouder vanuit dezelfde politieke partij niet ingekopt kunnen worden maar wel op een goede manier afgerond kunnen worden.

Je bent gedreven en optimistisch; dat vind ik de juiste typering. Opgewekt en vrolijk; dat gaat over de hondjes en over voetbal. Omdat een van de leden van het college voor Ajax is en een ander voor Feyenoord, kunt u zich voorstellen dat bij de start van de collegevergadering eerst het voetbalweekend besproken moest worden alvorens met de echt inhoudelijke discussie begonnen kon worden. Ik weet nog niet hoe dat gaat met twee nieuwe wethouders die volgens mij niet echt heel erg geïnteresseerd zijn in voetbal en met een wethouder die daar juist bovenmatig in geïnteresseerd is. Maar goed, wij slepen hem er collectief doorheen!

De lunch was met een bak yoghurt of kwark – zijn ze daar in Leidschendam-Voorburg inmiddels ook al aan gewend? – en er kwamen regelmatig fruihapjes voorbij. Het was altijd een prettige manier om met elkaar samen te werken. Je zult met dezelfde passie en energie aan de slag zijn gegaan bij de buurgemeente. Ik denk dat je dat ook zult blijven doen, waar je ook in het bestuur aan de slag zult gaan of in welke andere functie dat op een gegeven moment ook zal gebeuren. Ik dank je persoonlijk voor de prettige manier van samenwerken. Ik wens je ongelofelijk veel succes in alle stappen die je nog maakt, binnen of buiten het algemene openbare bestuur. Ik weet dat je ervoor gaat, dat je er wilt zijn voor de mensen en dat de belangen van eenieder, binnen welke gemeente dan ook, bij jou in goede handen zijn. Dank je wel, veel succes en we zien elkaar zeker weer in Voorschoten.

(Applaus)

(De voorzitter overhandigt afscheidscadeaus aan mevrouw Bremer.)

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Eversteijn.

De heer **Eversteijn** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Ik zal het zeker niet zo lang maken als mijn voorgangers, want zoals bekend is ONS Voorschoten kort en duidelijk.

Bianca, mag ik het ronduit zeggen? Het doet pijn om je te moeten gaan missen, als persoon, als vriendin, als medeoprichter van ONS Voorschoten, als de moederkloek van onze partij en natuurlijk ook als bestuurder in en van ons Voorschoten. De burgemeester heeft al iets over jouw kwaliteiten gezegd. Je bent altijd jezelf. Je laat je door niemand van de rails trekken. Je blijft gewoon zoals je bent: heel toegankelijk, nuchter, doortastend en kordaat. Kortom: een stoere meid met ambitie, en een staartje.

Er is in Voorschoten veel gebeurd en er is nu ook onwijs veel aan de hand. Bestuurlijk gezien is dit geen gemakkelijke periode, maar dat komt goed; daar werken we aan. Je bent ook niet onopgemerkt gebleven in de regio; dat is wel duidelijk.

De ruimtelijke ordening en de jeugdzorg zijn echt jouw dingen. Aandacht voor en het begeleiden van een groep jongeren in onze samenleving zijn je op het lijf geschreven, net zoals ruimtelijke ordening. Dat is ook een beetje mijn ding, maar het is ook zeker jouw ding. Dat is wel onwijs belangrijk. Een heleboel grote werken zijn gestart en gerealiseerd. De riolering startte in de Vlietwijk; dat is een groot project. Het Deltaplein is ook geen klein dingetje, maar draait wel. Roosenhorst, met Gras voor Glas, is bijna afgerond en is ook niet zomaar iets. Dat zijn echt enorme stappen in Voorschoten. Het buitengebied, de wandelpaden en het toegankelijk maken daarvan zijn door jou opgepakt. Enkele punten zijn in jouw bestuursperiode gerealiseerd, onder andere de zojuist genoemde punten. Deze projecten zijn nog wel in uitvoering. Paulien zei het al: de nieuwe wethouder kan die projecten niet inkoppen maar wel afronden. Jouw stokpaardje is en was altijd: steun elkaar; koop Voorschotense waar. Dat is gewoon gericht op onze eigen samenleving.

Wij wensen je heel veel sterkte, wijsheid, heel veel geluk en gezondheid. Beter een goede buur dan een verre vriend. Dank je wel!

(Applaus)

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Bremer.

Mevrouw **Bremer**: Daar sta je dan, een jaar eerder dan verwacht, misschien wel vijf jaar eerder dan verwacht. We namen vanavond eerst afscheid van de heer Overbosch. Ook ik ken de

heer Overbosch erg goed, want ik zit inmiddels elf jaar in dit openbaar bestuur; "zat" moet ik inmiddels zeggen; vergeef me. Je weet dat daarbij zulke mooie woorden gesproken gaan worden dat je daar niet overheen kunt. Dat ga ik ook helemaal niet proberen. Jullie kennen mij sowieso als kort en duidelijk. Je kunt elf jaar ook niet samenvatten in een speech van vijf minuten. Dat is heel duidelijk.

U hebt zojuist al gehoord dat ik in 2006 in de raad ben gekomen. Dat was een verrassing, want ik stond op een zeer niet verkiesbare plek, de tiende. Monique, Jan-Paul en René zullen zich dat nog herinneren, want volgens mij zijn we nog met z'n vieren over. Dat geldt inmiddels niet meer voor mij, maar we begonnen in 2006. Ik kwam op de vierde plek binnen; dat was een shock. Eigenlijk ga ik nu ook weer als verrassing weg. Het cirkeltje is dus wel weer rond, maar het is geen gemakkelijke afweging geweest. Ik heb het al laten weten aan de raad en ook aan degenen die mij hebben gesproken: toen ik begin mei gebeld werd door Leidschendam-Voorburg, dacht ik natuurlijk eerst: wauw, een grote gemeente belt je met de vraag of je daar wethouder wilt worden; dat is een leuke uitdaging, maar ik ben hier ook aan een klus begonnen. Inmiddels heb ik elf jaar ervaring in de raad. Ik heb fijn samengewerkt met u allen en uw voorgangers. Ik heb hier ontzettend veel geleerd. Dat heeft ook gemaakt dat ik het wethouderschap goed kon uitvoeren. Dat heb ik met ontzettend veel plezier gedaan. De burgemeester zei al dat raadslid zijn iets anders is dan wethouder zijn. Als ik eerlijk mag zijn, vond ik wethouder zijn ietsje leuker dan raadslid zijn, niet alleen omdat je in de keuken staat maar omdat dossiers veel meer feeling, veel meer gevoel, krijgen. Misschien zegt dat iets over mijn raadslidmaatschap. Dat zou kunnen, maar ik vond het wethouderschap veel intensiever en mooier om te doen. Kortom: ik vind het gewoon een mooi vak. Wethouder Beimers zei hier dat het een hondenbaan is. Ik ervaar dat niet zo; ik ga dat ook niet zo ervaren. Als ik het wel zo ga ervaren, is het tijd om ermee te stoppen, denk ik.

Ik heb dus heel erg genoten van die drie jaar hier. Ik heb ontzettend veel geleerd. Ik heb anderhalve week echt pijn in mijn buik en hoofdpijn gehad nadat Leidschendam mij had gevraagd, want we zitten in Voorschoten in zwaar weer. Daar is iedereen het over eens. Ik ben ervan overtuigd dat we daaruit gaan komen. Jullie, als raad, zijn allemaal slimme en goede mensen die het hart op de goede plek hebben. Ik wil hier ook de Werkorganisatie noemen. Ik ben daar ontzettend trots op. Daar heb ik drie jaar echt heel fijn mee samengewerkt. Het doet mij elke keer zeer als, in welke openbare verschijning ook, mensen zeggen: bezuinig maar op die ambtenaren. Alleen al die uitdrukking, "die ambtenaren", heeft mij altijd zeer veel pijn gedaan, want er werken hier kanjers. Zij lopen echt het vuur uit de schenen voor u, de inwoners en de Werkorganisatie. Ik denk dat wij ons dat allemaal goed moeten realiseren.

Straks zijn er twee frisse nieuwe wethouders. Op een gegeven moment maakt het niet meer uit of er één nieuwe wethouder is of dat er twee nieuwe wethouders zijn, ook met een heel nieuw college, met twee ervaren bestuurders, namelijk de burgemeester en Daan Binnendijk uit Rijnsburg-Katwijk, Ajacied voor het leven. Het gaat helemaal goed komen. Sorry dat ik je in de steek laat.

Om een lang verhaal kort te maken: ik ben jullie allen dankbaar voor het feit dat ik jullie wethouder heb mogen zijn. Ook de inwoners ben ik daar dankbaar voor. Ik heb veel goede dingen mogen doen. Dat heb ik ook met ontzettend veel plezier gedaan. Het goede werk, dat niet alleen ik maar ook wethouder Nieuwenhuizen en wethouder Beimers hier begonnen zijn, is bij jullie in goede handen.

De slotzin van de heer Eversteijn was zeer mooi: beter een goede buur dan een verre vriend. Laten we elkaar niet vergeten. De heer Overbosch zei het ook al; ik heb het nooit gezegd en ik ben er nooit voor, maar kijk ook eens even de andere kant op en vergeet mij dan in ieder geval niet. Dank jullie wel! We blijven elkaar zien, want ik ga Voorschoten niet uit.

(Applaus)

5. Benoeming nieuwe wethouder

De **voorzitter**: Met het afscheid van oud-wethouder Bremer is een vacature ontstaan binnen de coalitie. Ik verzoek de heer Eversteijn om namens de coalitie het woord daarover te voeren.

De heer **Eversteijn** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Namens de coalitiepartijen dragen wij Hans Rasch voor als opvolger van Bianca Bremer als wethouder.

De **voorzitter**: Aan de raadsleden wordt gevraagd om over dit voorstel hun stem uit te brengen. Dat doen wij schriftelijk.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Om verwarring te voorkomen: kunt u ons aangeven wat precies de stemprocedure is? Stemmen we voor of tegen een voorstel of moeten we op een naam stemmen, zoals volgens mij gebruikelijk is?

De **voorzitter**: U moet stemmen op een naam. U schrijft een naam op. Elke andere invulling van het papier wordt geacht een ongeldige stem te zijn. Ook een blanco stemformulier is een ongeldige stem.

De heer **Maassen** (SP): Dus alles is ongeldig behalve een naam?

De **voorzitter**: Ja.

De heer **Maassen** (SP): Oké.

(De stembriefjes worden uitgedeeld en opgehaald.)

De **voorzitter**: Ik schors de vergadering even.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Naar aanleiding van de stemming zou ik de raad willen voorstellen om alsnog – we doen dat eigenlijk nooit – een stemcommissie in het leven te roepen om het advies aan de raad over de uitgebrachte stemmen te controleren en ons daarover te adviseren. Ik stel voor om in de commissie te benoemen de heer Middelburg, de heer Van der Meij en de heer In 't Veen. Kan de raad zich daarin vinden? Ik constateer dat dat het geval is. Zouden de leden van de commissie in de kamer van de griffier hun advies willen voorbereiden?

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Er heeft een stemming plaatsgevonden over de voordracht van de heer Rasch voor het wethouderschap van de gemeente Voorschoten. Ik heb na de vraag van de heer Maassen nadrukkelijk aangegeven dat op het stembriefje de naam van de heer Rasch moet worden gemeld. Als gevolg van artikel 30, lid 6 van het Reglement stel ik voor om daar waar op de stembriefjes in plaats van "de heer Rasch" "voor" of "akkoord" is geschreven, dit te beschouwen als zijnde de naam van de heer Rasch. Dit voorstel doe ik u. Ik geef het voorstel in stemming en ik geef u ook de gelegenheid om daar schriftelijk over te stemmen. Kan de raad akkoord gaan met dat voorstel? Het voorstel is om de stembriefjes waarop "akkoord" of "voor" staat, te beschouwen als zijnde ingevuld met de naam "Rasch".

(De stembriefjes worden uitgedeeld en opgehaald.)

De **voorzitter**: Mag ik het stembureau vragen om de stemmen te bekijken, te tellen en de uitslag aan mij als voorzitter door te geven?

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Middelburg, de voorzitter van het stembureau.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. De uitslag van de stemming over uw voorstel is dat 14 mensen voor dat voorstel hebben gestemd en 5 mensen ertegen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het voorstel is aangenomen. Daarmee kan ik ook de uitslag geven van de stemming over de benoeming van de heer Rasch tot wethouder. Er zijn 12 stemmen uitgebracht op de heer Rasch en er zijn 7 ongeldige stemmen uitgebracht. Dat betekent dat ik de heer Rasch mag installeren als wethouder van de gemeente Voorschoten. Daartoe ga ik hem de verklaring en belofte afnemen.

De heer Rasch legt de verklaring en belofte af.

De **voorzitter**: Ik feliciteer u met uw benoeming tot wethouder. Daar horen de desbetreffende versierselen bij.

(Applaus)

6. Installatie nieuw raadslid

De **voorzitter**: Met de benoeming van de heer Rasch tot wethouder is er een vacature in de raad bij de fractie van ONS Voorschoten. De commissie die zich heeft gebogen over de geloofsbriefen van het nieuwe te benoemen raadslid, heeft haar werk voorafgaand aan de raadsvergadering gedaan. Ik geef het woord graag aan de heer Middelburg, de voorzitter van de commissie, naar aanleiding van het uitgevoerde onderzoek.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. De commissie uit de raad van de gemeente Voorschoten, bestaande uit de heer Van Oostrum, de heer Riphagen en mijzelf, heeft de geloofsbriefen en de verdere bij de Kieswet gevorderde stukken ontvangen die zijn ingezonden door de heer Van Eysden, met de voorletters J.J. (Joost), wonende te Voorschoten. Op 8 juni 2017 is de heer Van Eysden benoemd tot lid van de gemeenteraad. De commissie rapporteert aan de raad dat zij bovengenoemde bescheiden heeft onderzocht en in orde heeft bevonden. Gebleken is dat de benoemde aan alle in de Gemeentewet gestelde eisen voldoet. De commissie adviseert tot zijn toelating als lid van de gemeenteraad.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Middelburg. Kan de raad instemmen met dat voorstel? Ik constateer dat dat het geval is. Daarmee ga ik over tot de benoeming van de heer Van Eysden tot raadslid van de gemeente Voorschoten.

De heer Van Eysden legt de verklaring en belofte af.

De **voorzitter**: Ik feliciteer u met uw benoeming tot lid van de gemeenteraad.

(Applaus)

De **voorzitter**: Ik geef twee minuten gelegenheid om te feliciteren.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

7. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad 8 juni 2017

Besloten wordt overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

8. Vragenuurtje

- *Gestremd verkeer vanuit Leidschendam*

De heer **Van der Haven** (VVD): Voorzitter. Er vinden momenteel heel veel wegwerkzaamheden plaats in Voorschoten. De VVD heeft daar een aantal vragen over. Die zullen wij dit weekend indienen, onder andere over de aanrijroutes voor de nooddiensten, maar één vraag willen wij nu alvast stellen. Een van de opvallendste vertragingen op dit moment is het gestremde verkeer vanuit Leidschendam. Dat leidt tot heel veel overlast, verkeersonveilige situaties en vertraging. Elke dag staat het verkeer inmiddels vast, ongeveer tot Schakenbosch in Leidschendam. Het lijkt veel logischer – daarover krijgen wij ook signalen uit de wijken – om de rijrichting om te draaien. Nu is het verkeer gestremd vanuit de richting van Leidschendam. Het lijkt veel logischer om de ene baan die er is, juist te gebruiken voor het verkeer vanuit die richting. Ook de politie, die wij hebben gesproken, snapt de logica daarvan. Zou het college willen overwegen om op korte termijn die maatregel door te voeren?

Wethouder **Binnendijk**: Voorzitter. Dit is weer een beetje vertrouwd, het vragenuurtje. Bij agendapunt 5 waren we een beetje onwennig. Misschien moeten we vaker een wethouder benoemen. Dan wennen we daar een beetje aan.

De door de VVD geuite zorgen begrijp ik heel goed. Ik denk inderdaad dat de VVD die uitingen doet namens meerdere mensen die daar zorgen over hebben. Naar aanleiding van de mondelinge vragen hebben we even laten nazoeken of het voorstel van de VVD een mogelijkheid is. Dat wordt ten strengste afgeraden. Ik zal uitleggen waarom. De rijrichting zoals die nu is, is in 2015 vastgesteld. Als we die rijrichting weer omdraaien, geeft dat veel zoekverkeer in het dorp. De rijstrook in de richting van de Wijngaandenlaan kan volgens onze verkeersafdeling die toename van het verkeer ook niet aan, hetgeen weer tot nieuwe files leidt, maar dan op een ander punt. Vanuit Verkeer wordt dus afgeraden om het om te draaien. Vanuit Financiën moet ik zeggen dat we dan ook nog zouden moeten bekijken hoe we nieuwe borden zouden financieren, maar dat is een bijzaak.

Het is overigens niet zo dat wij hier helemaal niets aan doen. Zoals wellicht bekend hebben wij ook een nieuwe VRI op de Karel Doormanlaan staan. Die regelt het verkeer echt beter. We hebben maandag en dinsdag bekeken wat het effect daarvan was. Zoals bekend was het toen slecht weer. Ook met dat slechte weer ging het die ochtenden, afgelopen maandag en dinsdag, in de spits eigenlijk al veel beter. Ik denk dus dat de zorg op zich terecht is. Ik denk dat we de geopperde oplossing niet moeten toepassen maar dat we wel met de raad moeten blijven bekijken hoe wij de situatie kunnen blijven verbeteren. Ik denk dat de nieuwe VRI al een stap in de goede richting is.

De heer **Van der Haven** (VVD): Voorzitter. Ik dank de wethouder voor de beantwoording. Wij zullen onze vragen dit weekend indienen.

De **voorzitter**: Ter aanvulling en ter geruststelling: het overleg met de politie en de veiligheidsdiensten vindt structureel en zeer intensief plaats. Om de twee weken heb ik dat veiligheidsoverleg. Daarbij komt ook dit aan de orde. Met de afdeling Verkeer is er een gestructureerd en structureel overleg over alle verkeerssituaties die zich voordoen, zodat de verkeers-

deskundige van de hulpdiensten betrokken is bij alles wat in het dorp plaatsvindt. Daardoor is de bereikbaarheid van de verschillende wijken voor de hulpdiensten gegarandeerd. Dat is wat mij betreft de eerste vereiste.

9. HAMERSTUKKEN

9.1. Zienswijze begroting Veiligheidsregio Hollands Midden 2018 (raadsregistratienummer Z/17/008751/24892)

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

9.2. Zienswijze begrotingswijzigingen 2017 en begroting 2018–2020 Belastingssamenwerking Couwe Rijnland (raadsregistratienummer Z/17/8876/23919)

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

9.3. Zienswijze op de ontwerpbegroting 2018 en meerjarenraming 2019–2021 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst West–Holland (raadsregistratienummer Z/17/008846–VS/5682)

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

9.4. 10e wijziging Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst West–Holland (raadsregistratienummer Z–21849–VS\5680)

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

10. Jaarstukken 2016 (raadsregistratienummer Z–007092–VS/23383)

De heer **Van der Meij** (D66): Mevrouw de voorzitter. U weet – zo niet, dan herinner ik u eraan – dat ik onderwerpen graag aan de hand van een thema bespreek. Toen ik vanmiddag even nadacht over dat thema, kwamen twee liedjes bij mij naar boven. Het eerste liedje is van Andrea Bocelli, Time to say goodbye. Het tweede liedje is van The Beatles, Hello Goodbye: "I don't know why you say hello, but I say goodbye". Dat was het vanavond ook wel een beetje: hello en goodbye. Vanavond hebben we goodbye gezegd tegen Henk. Henk blijft nog even zitten; dus hello, Henk. We hebben ook goodbye gezegd tegen Bianca en die heeft de daad bij het woord gevoegd. Beiden hartelijk dank voor jullie inzet! Aan die twee goodbyes wil ik er nog drie toevoegen. Die goodbyes gaan wat D66 betreft over sfeer en over opmerkingen die we in het dorp horen.

Er dreigt een beetje het beeld te ontstaan dat wij als raad de controle dreigen te verliezen en als raad niet handelen. Er blijft maar rondzoemen dat we de bestuurskracht en het financiële beheer niet op orde hebben en dat we binnenkort kunnen kiezen of we een luxe woonwijk

van Leiden of een bruidje zonder bruidsschat worden in de Leidse regio. D66 zegt goodbye tegen die negatieve beelden. Die beelden kloppen niet. We zeggen hello tegen beelden die wel kloppen. Voorschoten bleek een aantal maanden geleden uit te blinken in duurzaamheid. Laten we die beelden koesteren. Laten we ook zeggen waar het beter kan en waar het beter moet. Het eerste waar wij als D66 goodbye tegen zeggen, is het beeld dat wij niets doen, het beeld van onze bestuurskracht. Uit de reorganisatieplannen van de Werkorganisatie blijkt duidelijk dat er stevig en goed ingegrepen gaat worden om de aansturing te verbeteren: een eenhoofdige leiding, een duidelijke scheiding van taken en verantwoordelijkheid. Dat gaat de goede kant op; dat is een eerste stap naar meer bestuurskracht.

De tweede goodbye is: erkennen dat we in 2016 geen geld over hebben. Ja, we kunnen daar onze regels voor hanteren, maar de facto hadden we een exploitatietekort. Laten we dat gewoon benoemen. Het is helaas niet de eerste keer, maar het moet wel de laatste keer zijn.

De derde goodbye is wat ons betreft een afscheid van de term "herstelplan". Het is goed dat het college de hand in eigen boezem steekt en minder bestuurders afvaardigt naar het VNG-congres, maar dat ruikt een beetje naar de afschaffing van de bitterbal: het zijn symbolische gebaren die niet echt zoden aan de dijk zetten. Wat D66 betreft gaan we deze zomer meer doen dan symboolpolitiek, om het vertrouwen van onze burgers te herstellen. De eerste stap is op 26 juni, de volgende stap is in de zomer, voor een sluitende begroting van 2018. We gaan voor een sluitende begroting met minder geld voor stenen en asfalt en meer geld voor mensen, verenigingen, stichtingen en vrijwilligers in onze gemeenschap.

Na alle goodbyes is dit een mooi moment om hello te zeggen. U denkt misschien: wat is D66 aardig aan het worden voor het college. Straks gaan we echter nog even praten over de Werkorganisatie Duivenvoorde. Dan zal ik een aantal hello's noemen.

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. Met de jaarstukken zal de VVD instemmen. Onze inhoudelijke vragen daarover zijn voldoende beantwoord. Wij willen wel graag nogmaals het punt maken dat wij graag zien dat de begroting en de jaarstukken veel beter op elkaar aansluiten. Voor een groot deel is het probleem dat de begroting in 2016 een volkomen ander beeld had dan de nu voorliggende jaarrekening. Ik geef nog maar eens het voorbeeld van de vele projecten die zijn ingeboekt, ook in de openbare ruimte, groen en ander beheer. Wij blijken een groot deel van die projecten niet te hebben uitgevoerd. Dan moet je dat allemaal afboeken. Daardoor komen er, zoals nu blijkt, in de jaarrekening grote verschillen, zowel aan de inkomstenkant als aan de uitgavenkant. De VVD vindt het gewoon gevaarlijk als de voorspellende waarde van de begroting in het lopende jaar eigenlijk al vrij snel is verdwenen. Dan kom je misschien voor besluiten te staan waarvoor geld moet worden uitgegeven. Dan is het heel moeilijk om daarover besluiten te nemen, want de voorspellende waarde is zo laag dat je niet goed weet hoe het gaat uitpakken. Als je dat heel lang doet, jaar op jaar op jaar, kom je in de problemen. De VVD wil dus graag dat de begroting realistisch is en dat daar dingen in staan die we daadwerkelijk kunnen en gaan doen, en niets meer dan dat, zodat de jaarrekening die we uiteindelijk krijgen, keurig aansluit. Je krijgt dan ook een veel beter

meerjarenbeleid. Dan hoeven we eigenlijk niet over "herstel" te praten – op dat punt sluiten wij ons aan bij de vorige spreker – want dan heb je het herstel in feite al voor een heel belangrijk deel op papier staan. Wij willen dus een realistische begroting met projecten die we gaan doen en niets meer dan dat. Ik denk dat het heel belangrijk is dat de jaarrekening een realistisch eindbeeld geeft van de begroting en daar zo veel mogelijk op aansluit.

De heer **Middelburg** (PvdA); Voorzitter. We hebben dit stuk in de commissie uitgebreid besproken. Ik zal niet overdoen wat daar allemaal is gewisseld. Ik zal mij beperken tot de hoofdpunten die de PvdA graag nog meldt. Ik heb in de commissievergadering geluisterd naar de uitleg en ik begrijp dat het te maken heeft met het BBV en met hoe we dingen moeten opschrijven, maar het voelt heel raar dat we meer uitgeven dan er binnenkomt en dat we bijna € 2,8 miljoen overhouden. Dat voelt raar en het is voor buitenstaanders ook heel lastig te begrijpen. Ik denk dat dat deels de reden is van het beeld dat er geen grip is op de financiën van de gemeente. De realiteit is gewoon dat de materie zo complex is dat we, zelfs als wij proberen om dit te vereenvoudigen – er is een heel mooie infographic die iedere inwoner van Voorschoten volgens mij kan volgen, waarvoor nogmaals complimenten – met elkaar moeten erkennen dat dit zo complex is dat het niet verder vereenvoudigd kan worden zonder dat je meer verwarring oproept dan duidelijkheid biedt. In dat kader herhaal ik wat ik in de commissie heb gezegd: wat mijn fractie betreft komt er weer een volwaardige commissie Planning en Control, ook om binnen de raad de expertise op te bouwen om dit te duiden op de manier waarop het bedoeld is. We hebben ook jaren gezegd dat het eenvoudiger en inzichtelijker moet. Dat moet natuurlijk ook gebeuren, maar de waarheid is ook dat je met elkaar onder ogen moet zien dat je het niet zo eenvoudig krijgt dat je bij wijze van spreken zomaar vanuit het niets een begroting of jaarrekening kunt oppakken en kunt doorzien. Dat lukt gewoon niet. De materie is te complex. Als we dat met elkaar vaststellen, moeten we ook de conclusie trekken dat we daar zelf echt harder aan moeten trekken. Tot zover de pure techniek en de financiële achtergrond.

Een ander punt dat wij graag maken, heeft betrekking op het sociale domein. Het papiertje dat ik ertussen had gestopt voor de paginanummers, is eruit gevallen, maar het doet er ook niet toe op welke pagina het staat. Het gaat om een voorbeeld om aan te geven dat wij hopen dat we in de toekomst kunnen groeien naar een jaarrekening waarmee wij als raad nog iets meer naar de inhoud kijken en vooral naar de grote lijnen van de inhoud. Ik heb het over jeugdparticipatie en zorg, vanaf pagina 90; ik heb het paginanummer teruggevonden. Daar staan, gelijk aan het begin, de grote lijnen van de transformatie van het sociaal domein. Daar hebben wij als raad vier uitgangspunten voor vastgesteld, van categoriaal naar integraal, van curatief naar preventief, van "zorgen voor" naar "helpen dat" en van aanbod naar vraag. Die door ons vastgestelde kaders staan heel netjes benoemd in de jaarrekening. Vervolgens staat er ook heel netjes heel veel beleid dat is uitgevoerd. Dat gaat tot allerlei bullets met wat er is voorgenomen en wat is uitgevoerd. Dat is netjes verwerkt in de jaarrekening. Het zou mijn fractie veel waard zijn als we ook in onze jaarrekening een transformatie maken, als het kan vorig jaar maar zeker daarna. Laten we in plaats van die hoofdlijnen van het beleid te noemen en vervolgens gelijk de details in te duiken, met een thermometer aangeven

hoever we in 2016 zijn gekomen met het bereiken van de doelen, bijvoorbeeld met de overgang van curatief naar preventief. Ik ga de paragraaf niet voorlezen, want die kan iedereen teruglezen. Nu staat er een omschrijving van wat wij willen. Vervolgens staat er een hele brij van maatregelen, maar ik moet zelf bedenken wat het effect van die maatregelen is. Ik zou het heel fijn vinden als daar in de toekomst iets in verandert. Alles kan immers altijd beter. In de commissievergadering zijn complimenten gegeven voor de helderheid van de jaarrekening en die herhaal ik graag, want die helderheid is de afgelopen jaren absoluut toegenomen. Nu de cijfers inzichtelijker zijn geworden, is de volgende slag die we moeten maken: de teksten meer naar het niveau van de hoofdlijnen tillen, zodat we met elkaar kunnen checken of het beleid dat wij ons hebben voorgenomen, waar wordt gemaakt in plaats van dat we kunnen teruglezen dat er 27 dingen zijn gedaan. Dat laatste geloof ik wel, maar volgens mij is datgene wat er allemaal precies is gedaan, voor het college interessanter dan voor de raad.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. In de commissie hebben we het al uitgebreid over deze jaarrekening gehad. Een van de dingen die daarbij steeds aan de orde kwamen, was de eerste inhoudelijke bladzijde, bladzijde 13, "Jaarverslag 2016 in één oogopslag". Samenvatten is heel moeilijk. Het moeilijke van samenvatten is dat je in heel weinig informatie toch precies de boodschap overbrengt die ook in de rest van het stuk zit. Dat dat moeilijk is, blijkt uit deze oogopslag. Ik ben een groot fan van dit soort bladzijden, maar het is hier een klein beetje misgegaan. Daar is in de commissievergadering al uitgebreid bij stilgestaan. De inkomsten blijken volgens deze bladzijde lager dan de uitgaven en toch komt er winst uit. Vervolgens moet je het hele stuk lezen om erachter te komen dat dit komt doordat er reserves zijn aangesproken. Wat hier dus ontbreekt – ik neem aan dat er geen verordening is die dat verbiedt – is dat er niet wordt aangegeven dat er reserves zijn aangesproken. Misschien is het verstandig om dit voortaan in het jaarverslag en "in één oogopslag" mee te nemen, zodat het gewoon een kloppend sommetje is.

Ook over mijn andere punt, het armoedegeld, heb ik in de commissie al aandacht gevraagd. Kort samengevat: in 2016 of eigenlijk in de aanloop naar 2017 heeft wethouder Nieuwenhuizen extra geld gevraagd voor de communicatie over armoederegelingen om duidelijk te maken welke regelingen we allemaal hebben en waar de mensen gebruik van kunnen maken, want het gesignaleerde probleem was dat het geld voor armoedebeleid er wel is maar niet door de mensen wordt gebruikt. Dat extra geld is beschikbaar gesteld. Wat blijkt nu uit deze jaarrekening? In 2016 is de helft van dat communicatiebudget niet uitgegeven. Niet heel verwonderlijk is dat er ook nog een restant is van € 20.000 aan minimabeleidsgeld, dat ook niet is uitgegeven. Er was dus extra communicatiegeld om ervoor te zorgen dat het hele budget zou worden gebruikt voor minimabeleid. Dat communicatiegeld is niet opgemaakt en het geld voor het minimabeleid is niet opgemaakt. Ik heb daar in de commissie al aandacht voor gevraagd. De reactie van de wethouder was toen; we hebben wel heel veel gedaan. Ik bestrijd niet dat er heel veel is gedaan, maar kennelijk was van tevoren de inschatting gemaakt dat er voor € 60.000 aan communicatiemiddelen zou worden ingezet en is slechts de helft daarvan gebruikt. De vraag die dan toch boven de markt blijft zweven, is: wat is het verschil tussen de inschatting die vooraf is gemaakt, toen werd gevraagd om dat extra bud-

get, en de eindafrekening nu? Waarom is dat geld niet gebruikt? Daar kunnen heel goede redenen voor zijn, maar die lees ik niet in het stuk, dat daar wel voor is bedoeld. Wat waren we van plan en wat hebben we gedaan? Dat bespreken wij nu. Daarom wil ik daar graag nog wat meer informatie over.

De heer **Eversteijn** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Met 2016 is wederom een jaar afgesloten met een positief resultaat en wederom is dit ontstaan door toevalligheden, door nog niet gerealiseerde werkzaamheden en activiteiten. De wijze waarop de cijfers in de begroting en in de jaarrekening worden gepresenteerd, geeft onvoldoende inzicht in de daadwerkelijke beheersing van kosten. Wij verwachten door de afzondering van de kosten van de bedrijfsvoering uit de programmakosten meer helderheid te bieden voor de komende jaarverslagen. Wij zijn tevreden met de vele punten die in 2016 uit ons coalitieakkoord zijn gerealiseerd of aangevangen. Het goede overleg met de bewoners van de Vlietwijk is een positief burgerparticipatieproject. Onze zorgen betreffen de schakelklas, de doorstroming van het verkeer, de ontsluiting van de Krimwijk bij Voorschoten-Noord, de Woonvisie met het behoud van de sociale woningbouw en het beginnen met ledverlichting in de openbare ruimte. Wij kunnen instemmen met het vaststellen van de jaarstukken van 2016 en de financiële besluiten.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Ook GroenLinks heeft in de commissie bij monde van de heer Deuzeman complimenten gegeven voor de transparantie van de jaarstukken. De boekhoudkundige regels schrijven voor dat er staat dat er een overschot is, terwijl er eigenlijk een tekort is. Daar hebben de vorige sprekers al over gesproken. Wij sluiten ons erbij aan dat je dat dan ook zou moeten communiceren naar de bevolking toe, om een scheef beeld te voorkomen.

We hebben opmerkingen gemaakt over de beheerplannen. We wachten de begrotingsscan af, zoals de wethouder heeft aangeraden. Daarna zullen we daar nader op ingaan. Instelling van een commissie Planning en Control is prima; wij vonden het heel jammer dat deze ter ziele ging. Wij juichen het dus toe dat zij weer in het leven geroepen gaat worden.

Over beslispunt 1 willen we nog wel iets zeggen. Dat ligt in het verlengde van wat in de commissie al naar voren is gebracht: niemand heeft iets aan een onrealistisch positief ofwel een te zonnig beeld van wat er in Voorschoten is gebeurd. Momenteel zitten we in een moeilijke situatie, die we alleen met pijnlijke besluiten achter ons kunnen laten. Dit heeft een lange geschiedenis, maar die stopt niet op 1 januari 2016. Ook in 2016 zijn zaken gebeurd die hiervoor van belang zijn. De commissievoorzitter zei het al: in de jaarstukken staat een antwoord op de vraag of het college heeft gedaan wat het moest doen. Toch is er iets misgegaan, want we zijn onder toezicht geplaatst. Wat heeft daar in 2016 aan bijgedragen? Door iets niet te vermelden, tover je het niet weg. Je kunt wel iets oplossen als je zo compleet mogelijk bent. Dat biedt immers de kans op zelfreflectie en daarmee op verbetering. We hebben geen behoefte aan een reclamefolder, wel aan een getrouw overzicht van wat er is gebeurd. Kijk ook naar wat er wordt geschreven over de Werkorganisatie WODV. De dienstverlening is op orde, zoals bleek uit het bestuurskrachtonderzoek. Dat is prima; daar

wordt ook naar verwezen. Maar hé, er wordt in het onderzoek en door de ambtenaren zelf veel meer gezegd, namelijk over overbelasting, waardoor er geen mogelijkheid is voor visieontwikkeling en evaluatie van beleid. Daar staat hier niets over in, terwijl dat op zich wel een resultaat is, of je dat nou wilt of niet. Er wordt hard aan gewerkt – dat is al eerder gezegd en dat juichen we ook toe – maar zeg gewoon hoe het is. Daar leren we van.

Wat de voortgang van het beleid betreft: hoe weten we dat er is gedaan wat er is gepland? Namens GroenLinks sluit ik mij aan bij de opmerkingen van de heer Middelburg, ook over het milieu- en klimaatbeleid. Ooit is besloten om informatie over het klimaat- en milieubeleid niet meer in de jaarstukken te zetten maar in een apart klimaatprogramma. GroenLinks was daar niet blij mee. Het gevaar was dat de effecten van het beleid uit beeld zouden verdwijnen. En raad eens? In een aparte informatiebrief staat wat er is gebeurd; dat weten we na een vraag van GroenLinks, maar dat is wel opzoekwerk. Zet het er gewoon in. Als het streven is om de CO₂-uitstoot terug te brengen, zou in de jaarstukken moeten staan of dat is gelukt. We lezen nu in een informatiebrief dat de CO₂-uitstoot in de afgelopen jaren inderdaad iets is verminderd. Dat is prima, maar zet dat er gewoon in, want dat is ook een resultaat.

We hebben al eerder gezegd dat oorzaak, gevolg, relaties en correlaties niet door elkaar moeten worden gehaald. Het is goed om via een arbeidsmarktoffensief mensen aan het werk te willen helpen, maar als het aantal werklozen landelijk terugloopt, kan dat ook een reden zijn voor de afname van de werkloosheid in Voorschoten. Het is onnodig om alles aan het beleid toe te schrijven. Schrijf precies op wat je kunt zeggen. Dat helpt ons.

Kort gezegd: GroenLinks stemt in met de jaarstukken, maar wil in de jaarstukken van 2017 wel een getrouwer beeld zien van wat er is gebeurd. Voorschoten heeft dat nodig.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Het meeste is al gezegd, maar onze fractie vindt het toch belangrijk om een aantal puntjes nog even aan te halen en te benadrukken. We zien in de jaarrekening vooral dat we meer geld onttrekken aan de reserves dan we kunnen opmaken. We hebben meer projecten in uitvoering dan we kunnen afmaken, waardoor we grote sommen geld vanuit het vorige jaar moeten doorschuiven naar de jaren die daarop volgen. Als we beter plannen en beter sturen, brengt dat rust in de organisatie. Dat is beter voor de ambtenaren, want die weten dan wat zij in de tijd wel kunnen uitvoeren en wat niet. Het is ook goed voor onze exploitatierekening, want al die investeringen slurpen nu eenmaal de beperkte ruimte in de exploitatiebegroting op. Wij denken dus dat beter plannen en beter sturen goed zullen zijn voor onze gemeente.

We hebben het in de commissie gehad over de planning- en controlcyclus: moeten we die opvoeren of veranderen? Dat geeft extra werkdruk. De vraag is of dat iets toevoegt. Bovendien hebben we te maken met allerlei voorschriften uit het BBV. We kunnen die planning- en controlcyclus dus niet zomaar aanpassen. Wij vinden wel dat het voor de hand ligt – dat vinden wij een goed voorstel van de wethouder – om de planning- en controlcommissie weer in te voeren, zodat we wat dichter tegen de cijfers aan zitten, daar wat beter met elkaar over

kunnen praten en daar meer feeling bij kunnen hebben. Het idee om die commissie weer terug te brengen, omhelzen wij dus.

Het laatste punt waarvoor wij aandacht vragen, is het uitvoeren van de aanbevelingen. In het accountantsrapport staat uitdrukkelijk dat er niet altijd aandacht is voor het uitvoeren van de aanbevelingen. Als we dat wel zouden doen, kunnen we daar volgens de CDA-fractie ook iets van leren. Dan kunnen we een betere organisatie worden. Wij vragen dus graag aandacht voor het uitvoeren van de aanbevelingen. Ik wil er ook op wijzen dat niet alleen de accountant dat heeft gezegd. We hebben gisteren een workshop gehad van de Rekenkamercommissie. In het rapport Begroting op orde constateert de Rekenkamer eigenlijk precies hetzelfde, namelijk dat we meer zouden kunnen doen met het uitvoeren van aanbevelingen.

Wethouder **Binnendijk**: Voorzitter. Voordat ik het vergeet: alles wijst erop dat de jaarstukken vandaag worden vastgesteld, maar ik wil ze dan wel vaststellen met een correctie op bladzijde 65. Het is al eerder besproken: ten aanzien van het onderhoudsniveau zijn twee letters omgewisseld. U zult zeggen: goh, is het omwisselen van twee letters van belang? In dit geval is dat wel van belang voor de strekking. Het gaat namelijk over onderhoudsniveau B en onderhoudsniveau C, die zijn omgewisseld. Ik wil de raad dus meegeven dat, als de raad vanavond de jaarstukken vaststelt – daar ziet het naar uit – de jaarstukken worden vastgesteld inclusief die correctie op bladzijde 65.

De heer Van der Meij had een aantal liederen. Ik was even bang dat hij zou gaan zingen, maar hij hield het gelukkig rustig. Wat hij zei, kan ik op zich goed volgen en zelfs ook ondersteunen. We hebben een bestuurskrachtonderzoek gehad. Daarbij scoorden wij op drie van de vier punten onvoldoende. Ik kan echt zeggen dat wij als college maar zeker ook als organisatie op alle drie de punten hard bezig zijn om die punten te verbeteren, zodat de totale bestuurskracht van ons als Voorschoten wordt verbeterd. We hebben het vanavond bijvoorbeeld over de financiën, een van de punten in het bestuurskrachtonderzoek. Ook op dat punt zijn wij heel hard bezig om het weer op orde te krijgen. Dat neemt niet weg – verscheidene sprekers hebben daar iets over gezegd – dat wij ook in 2016 meer hebben uitgegeven dan er is binnengekomen. Er is destijds in de commissie geen verkooppraatje gehouden in de zin van "goh, je houdt zoveel over". De waarheid is dat je meer hebt uitgegeven dan er is binnengekomen. Dat is zo, maar de regels waaraan wij gebonden zijn, zijn er echt niet voor niets. Wij hebben ons aan die regels te houden. Wij mochten het voorliggende getal, met als strekking dat we een rekeningoverschot hebben, dus zo publiceren. Gelukkig hebt u de infographic allemaal goed begrepen en komt u allemaal tot de conclusie dat we in werkelijkheid meer hebben uitgegeven dan er is binnengekomen. Dat klopt.

Mijnheer Van der Meij, de VNG kwam toevallig ter sprake in de commissievergadering, omdat u daar zelf over begon. U raadde mij aan om bij het VNG-congres langs allerlei tentjes te gaan. Toen zei ik: ik ga niet, maar ik zal het aan de burgemeester meegeven. Het is natuurlijk niet de bedoeling dat wij blijven steken in symboolpolitiek, bijvoorbeeld in de zin dat we geen bitterballen meer hebben en dat we niet meer naar een VNG-congres gaan. Vertrouwt u

mij; de echt grote maatregelen worden echt nu voorbereid. Die zitten ook in de begroting van 2018. Ik mag het van u niet meer "het herstelplan" noemen; ik heb het dus vooral over de begroting van 2018.

De heer Van den Dool heeft natuurlijk ook een punt. De VVD wijst terecht op dat punt. We moeten het natuurlijk steeds beter doen. Ik weet niet of we dit helemaal kunnen voorkomen, maar we moeten zo veel mogelijk realistisch begroten; verscheidene sprekers hadden het daarover. We moeten niet te veel hooi op de vork nemen, maar realistisch inplannen. Dat heeft ook als groot voordeel dat er geen oneigenlijk beslag op middelen wordt gelegd. De ruimte die in de begroting wordt geclaimd, is er immers niet voor andere doelen. Het legt dus in feite beslag op middelen waarover de gemeenteraad dan niet meer kan beslissen. Het is dus in feite voor iedereen beter dat er een realistisch beeld wordt gegeven.

De heer Middelburg was de eerste spreker die aandacht vroeg voor de commissie Planning en Control. Volgens mij is dat door meerdere sprekers onderschreven. Het college is daar zeker niet tegen. De heer Van Oostrum refereerde ook nog even aan de commissievergadering. Het zal wel extra werk opleveren als de raad meerdere rapportages wil, naast de rapportages die we al hebben. Daar zitten we niet op te wachten, maar een commissie Planning en Control is volgens mij geen overbodige luxe in Voorschoten.

De heer Middelburg vroeg net als andere sprekers meer inzicht in de jaarstukken: wat is er nou eigenlijk met het geld gebeurd? Zijn er doelen daadwerkelijk gehaald? Hij gaf een voorbeeld met betrekking tot het sociale domein, op pagina 90. Hij zei dat de kaders daar allemaal mooi staan, maar wat is er daadwerkelijk bereikt? Ik denk dat hij daarmee een punt heeft. We zullen ook bekijken of de jaarstukken de volgende keer nog informatiever kunnen zijn dan nu. De jaarstukken zijn inderdaad uitgelezen stukken om meer informatie te geven over wat er in dat jaar niet alleen cijfermatig maar ook beleidsmatig is gebeurd.

De heer Maassen heeft gelijk over de infographic; ik heb daar al het nodige over gezegd. Over het armoedebeleid komt collega Mol straks te praten.

De heer Eversteijn vindt, als ik hem goed heb beluisterd, dat de jaarstukken onvoldoende inzicht geven. Dat vind ik wel bijzonder, want bij mijn weten was hij daar de enige in. Er werden wel punten genoemd waarop het nog beter kan, maar de heer Eversteijn sprak van "onvoldoende inzicht". Hij noemde ook een aantal punten waarover hij zorgen heeft: de schakelklas, de ontsluiting van de Krimwijk en ook de ledverlichting. Volgens mij zijn over die laatste twee punten informatiebrieven verschenen waarin de raad uitgebreid is geïnformeerd over de situatie op die twee punten. Over de ledverlichting werd bijvoorbeeld gezegd: dat is een hartstikke goed doel, maar we kunnen het ons financieel gewoon niet veroorloven. Daar is de raad dus over geïnformeerd.

Mevrouw Lamers prees de transparantie. Dank daarvoor. Wij willen hier ook transparant in zijn, maar we kunnen wellicht nog beter, zoals ik zojuist aangaf. De begrotingsscan komt

binnen enkele weken naar de raad. Ik kan mij die opmerking dus goed voorstellen. Met betrekking tot de jaarstukken zei mevrouw Lamers: zeg nou gewoon eerlijk hoe de situatie is. Daarbij noemde zij ook het preventief toezicht. Laat dat nou gelijk al in het begin staan, op bladzijde 8. Daar erkennen wij ruiterlijk dat wij onder preventief toezicht staan. We hebben dus niet alleen de successen opgenomen. Het is echt een dik boekwerk geworden. We hebben ook de slechte dingen opgenomen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Dat is heel duidelijk, maar zowel hier als in het stukje over de WODV zou wat meer informatie kunnen staan. Het is nu net alsof het ineens uit de lucht is komen vallen. Dat is natuurlijk niet zo. Daar sloeg die opmerking op, maar natuurlijk hebben wij gezien dat dit in de inleiding staat.

Wethouder **Binnendijk**: Daar heb ik in de commissievergadering ook iets over gezegd, toen ongeveer ditzelfde punt aan de orde kwam. Het preventief toezicht is niet op ons afgekomen naar aanleiding van het jaar 2016. Het wordt in de jaarstukken van 2016 genoemd. Dat gaat maar over één jaar, 2016. Wat de oorzaken en dergelijke van het preventief toezicht betreft: zie de opdracht van de raad aan de Rekenkamercommissie, die dit volgens mij vanaf 2002 gaat onderzoeken. Dat is dus een veel grotere tijdspanne. Vandaar dat wij het met betrekking tot het jaar 2016, waar de jaarstukken over gaan, beperkt hebben gehouden tot de vermelding van wat er in december is gebeurd, maar het heeft natuurlijk een langere aanlooptijd, niet alleen het jaar 2016. Ik moet zeggen dat ik voor het eerst hoor dat onderwerpen bewust buiten de jaarstukken worden gehouden, omdat daar op een andere manier over wordt gerapporteerd. Mevrouw Lamers noemde daarbij de klimaat- en milieudoelen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Dat is een discussie van een aantal jaren geleden. Toen is besloten om de resultaten van het klimaat- en milieubeleid in een apart klimaatprogramma te zetten. Dat zou jaarlijks of tweejaarlijks aan de raad worden gegeven. Zoiets was het.

Wethouder **Binnendijk**: Ik zeg toe dat ik dit terugneem om dit even te bespreken, want ik vind het eigenlijk jammer dat er kennelijk meerdere stukken zijn over wat er in het afgelopen jaar is gebeurd. Ik vind dat er één stuk moet zijn, de jaarstukken. Dat is gewoon het complete verhaal. Ik streef er dus naar om dat compleet te houden.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Daar ben ik heel blij mee, want over die CO₂-uitstoot is iets positiefs te melden. Het streven is dat die uitstoot omlaag gaat. Dan is het heel leuk om daar iets positiefs over te kunnen melden.

Wethouder **Binnendijk**: Ook als er iets negatiefs te melden zou zijn, wil ik graag naar het complete beeld toe, naar één document over elk onderwerp, het jaarverslag. Ik wil niet dat ik andere verslagen erbij moet halen om een compleet beeld te krijgen.

Ik denk dat ik tussendoor al heel veel vragen van de heer Van Oostrum heb beantwoord. Ook hij sprak over planning en control. Het CDA vindt, volgens mij terecht, dat wij wat meer aan-

dacht moeten geven aan aanbevelingen, zowel van de accountant als van de Rekenkamer. Misschien wijken wij met reden af van de aanbevelingen, maar ik vind dat je dat ook moet melden. Je moet wel een beetje actief duidelijk zijn over wat je met de aanbeveling doet.

Ik denk dat de heer Mol zal ingaan op de vraag over het armoedebeleid.

Wethouder Mol: Voorzitter. Ik ga concreet in op een vraag van de heer Maassen. Daarover hebben we ook gesproken in de commissievergadering ter voorbereiding op deze behandeling van de jaarstukken. Daarbij ging het met name om de vraag of wij met de communicatie over onze minimaregelingen de volledige capaciteit benutten als blijkt dat wij geld over hebben. Ik heb in de commissievergadering aangegeven dat wij met de gemeente Leidschen-Voorburg en met Wassenaar één communicatieplan hebben. Er is ook geld overgebleven. Het ziet er naar uit dat we het geld dit jaar volledig gaan benutten, maar dat laat onverlet dat wij constant op zoek zijn naar betere manieren om de mensen te bereiken voor wie deze regelingen er zijn. De heer Maassen zal het meteen met mij eens zijn dat je, om je beleid zo effectief mogelijk te laten zijn, alle euro's in het budget moet inzetten. Als blijkt dat je er heel snel achter komt dat je je doelen hebt bereikt met veel minder budget, zijn wij met z'n allen volgens mij heel goed bezig, maar de permanente uitdaging in het communicatiebeleid ten aanzien van de minimaregelingen is: bereik je de mensen goed? Binnen het sociaal domein gaat dat ook met heel veel gevoelens gepaard, bijvoorbeeld het gevoel van schaamte om hier duidelijkheid over te zoeken. Mensen ervaren vaak een drempel. De mensen die je wilt bereiken, komen niet automatisch bij de plekken waarvan jij denkt dat dit soort informatie daar makkelijk kan worden gevonden. We hebben in 2016 wel heel gericht ingezet op een zo toegankelijk mogelijke informatie, niet alleen in de kranten maar ook in de sociale media en op locaties, zoals in de bibliotheek en bij de balies maar ook in de voedselbank. Ook dit jaar is het weer een zoektocht: hoe bereiken wij de mensen het beste? Ik kan u verzekeren dat wij daar ook nu weer oog voor hebben. Ik wil ook aandacht vragen voor de sociale conferentie, die na de zomer plaatsvindt en waarbij wij dit een belangrijk punt van aandacht vinden. Ik heb vrij recent ook een gesprek gehad met de klankbordgroep, waar de gezamenlijke cliëntenraden in zitten. Ook daar hebben we het heel kort hierover gehad: hoe bereik je het beste de mensen voor wie je je beleid bedenkt? We gaan daar in het najaar ook bij stilstaan. Dank dus voor het vragen van aandacht hiervoor. Ik hoop dat ik hiermee een stukje van de zorgen heb kunnen wegnemen.

De heer Maassen (SP): Ik ben blij om te horen dat er van alles gebeurt. Ik was ook blij toen de voorgangster van de heer Mol, mevrouw Nieuwenhuizen, voorstelde om hier extra budget voor beschikbaar te stellen, maar het gaat mij erom dat ik ervan uitga dat, toen mevrouw Nieuwenhuizen dat voorstel deed, niet zomaar een bedrag uit de lucht was komen vallen dat zij daarvoor nodig had. Ik neem aan dat zij daar van tevoren een plan over heeft gemaakt en een prijskaartje eraan heeft gehangen. Dat prijskaartje was € 60.000. Na een jaar blijkt dat maar de helft van dat budget is gebruikt. Mijn vraag is of in dat jaar aanpassingen zijn gedaan. Is het budget aangepast? Zijn zaken goedkoper gebleken? Wat is het verschil tussen

het vooraf geraamde bedrag van € 60.000 en het uiteindelijk uitgegeven bedrag van € 30.000? Waar zit dat in? Dat is de vraag.

Wethouder **Mol**: Zo concreet kan ik deze vraag niet beantwoorden. Wel kan ik de heer Maassen zeggen dat wij door het jaar heen ook los heel bewust hebben bekeken hoe wij bij de communicatie over heel specifieke regelingen, zoals de uitbreiding van de collectieve ziektekostenverzekering of het kindpakket, maatwerk kunnen toepassen. Op het sociaal domein leer je altijd weer van wat je meemaakt, ook door op te halen hoe het veld zaken ervaart. Ik denk dus dat u het daar een beetje mee moet doen. Ik hoop dat ik u geruststel met de mededeling dat wij in ieder geval dit jaar waarschijnlijk volledig uitkomen met de benutting van het communicatiebudget en dat we in het najaar ook bekijken hoe we dit in de toekomst nog beter kunnen oppakken.

De heer **Maassen** (SP): Het gaat er uiteindelijk natuurlijk om dat het budget voor het minimaal beleid zo effectief mogelijk wordt besteed.

Wethouder **Mol**: Daar ben ik het geheel mee eens.

De **voorzitter**: Is er behoefte aan een tweede termijn of kunt u instemmen met het voorstel? Volgens mij stemt de raad in met het voorstel. Dat betekent dat de beslispunten 1 tot en met 7, die allemaal weer onderverdeeld zijn in allerlei onderdeeljes ... De heer Zoetemelk en de heer Van Oostrum kijken mij nu heel vragend aan, voordat ik de hamer laat vallen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Ik was even met de heer Zoetemelk in overleg, maar ik vraag mij af of er nog een tweede termijn komt.

De **voorzitter**: Ik heb dat gevraagd. Toen hebt u niet geluisterd, want toen was u bezig met andere dingen. De rest wilde geen tweede termijn. Ik zou nu dus heel gemeen kunnen zijn door te zeggen dat uw beurt voorbij is, maar blijkbaar hebt u behoefte aan een tweede termijn.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Het gaat wel om een heel belangrijk punt: we hebben nog geen accountantsverklaring. Daar komen we nu achter. De accountantsverklaring komt er nog aan, maar kunnen we de jaarrekening nu dan wel vaststellen? Over die vraag zaten wij even te praten en wij stelden dit vast. Er is even overleg geweest tussen de ambtenaar en de wethouder. We willen dus nog graag antwoord op die vraag krijgen.

Wethouder **Binnendijk**: Voorzitter. De accountant heeft de jaarrekening goedgekeurd. Dat was ook al op te maken in de commissievergadering. Op papier is die goedkeuring nog niet binnen. We kunnen haar elk moment binnenkrijgen, maar er is voor de gemeenteraad geen beletsel om de jaarrekening vanavond vast te stellen in afwachting van die goedkeurende verklaring.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Dank u wel dat u zo aardig voor ons bent. Zo kennen wij u ook. Wij zien dus continuïteit in wat hier nu gebeurt.

Wij hebben nog een korte vraag. De VVD is ingegaan op het verband tussen de begroting en de jaarrekening. Daarvoor zou je eigenlijk de metafoor kunnen gebruiken van een foto en een negatief: de begroting is positief, de jaarrekening is het negatief. In theorie en het liefst ook in de praktijk zouden zij een-op-een op elkaar moeten aansluiten. In het accountantsverslag hebben we kunnen lezen dat de afwijkingen van de begroting en van de jaarrekening eigenlijk passen binnen het door de raad vastgestelde kader. De accountant constateert dus geen afwijkingen die groter zijn dan het afwijkingenkader. Tegelijkertijd leeft bij de raad of bij de commissie het idee dat de begroting één ding is maar dat de jaarrekening een ander ding is, terwijl het verband daartussen veel steviger zou moeten zijn. Kan de wethouder daar nog kort op ingaan? Hoe zouden we het verband tussen de begroting en de jaarrekening nog nauwer kunnen maken dan thans het geval is?

Wethouder **Binnendijk**: Voorzitter. De heer Van den Dool zei met name dat er te veel hooi op de vork wordt genomen; daarom ging ik daar ook op in. Ik heb dan ook gezegd dat we moeten streven naar meer realisme omdat de bedragen die te veel worden gepland, een beslag leggen op de geldelijke middelen, zodat wij minder keuzes kunnen maken. U sprak van "positief" en "negatief" à la een foto. Ik denk dat het in den lande nog nooit is voorgekomen dat wat in de begroting staat, exact uitgevoerd is. Er zullen dus altijd verschillen optreden. Wel ben ik het met de heer Van den Dool van de VVD eens dat het minder moet afwijken dan nu het geval is. Dat is dus een inspanningsverplichting voor ons om dat zo te doen.

De heer **Van den Dool** (VVD): Ik dank de wethouder voor dit antwoord, dat ons als muziek in de oren klinkt. Daar hoort volgens mij ook bij – dat kan de wethouder misschien beamen – dat je nog eens heel kritisch kijkt naar diverse plannen voor projecten of voor beheer om de lucht die daar wellicht in zit, eruit te slaan. Dat hebben de VVD en de andere coalitiepartijen ook vorig jaar over deze plannen gezegd.

Wethouder **Binnendijk**: Dat is nou exact wat we momenteel doen. Het is al gedaan, maar de resultaten heb ik nog niet gezien. Dit gebeurt bijvoorbeeld met de second opinion over de beheerplannen en ook met de begrotingscan: er wordt bekeken of daar nog lucht in zit die eruit geperst kan worden, uiteraard in financiële zin.

De **voorzitter**: Ik wil de discussie op dit moment afronden. Met een aantal gedane toezeggingen lijkt het mij dat de raad op dit moment de beslispunten 1 tot en met 7 kan accorderen. De wethouder heeft onder andere toegezegd om met elkaar weer de discussie te starten over de commissie Planning en Control. Dat geeft volgens mij ruim de gelegenheid om juist op deze specifieke elementen nader in te gaan. Bij de besluitvorming wordt ook de opmerking over de correctie in acht genomen: daar waar melding wordt gemaakt van niveau C, gaat het om niveau B.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

11. Herontwikkeling Beresteijn, Leidseweg 191; vaststelling startnotitie (raadsregistratienummer Z/17/006880\Voorstellen/Besluiten VS\5666\1)

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. GroenLinks vindt het een goede zaak dat de herontwikkeling van de buitenplaats Beresteijn na een lang traject van overleg nu eindelijk gestalte gaat krijgen. In de startnotitie worden wat ons betreft de juiste uitgangspunten geschetst voor een goed beheer en onderhoud van het park, een van de parels van Voorschoten.

Wij hebben in de commissie vragen gesteld over het niet-toepassen van het voor nieuwbouw gebruikelijke percentage sociale woningbouw in dit project. Ook de fractie van de SP heeft over dat aspect vragen gesteld. De antwoorden hierop interpreteren wij zo dat voor het gehele project geldt dat er sprake is van wonen met zorg en welzijn, waarbij de zorgwoningen in het hoofdgebouw vallen onder de bestemming "maatschappelijk" en de overige appartementen van waaruit zorg kan worden ingehuurd, vallen onder de bestemming "wonen". Onze technische vraag of de bedoelde zorg toegankelijk zal zijn voor alle inkomensgroepen, heeft het college bevestigend beantwoord. Ik wil graag nog de bevestiging van het college dat het zorgconcept, dat volgens de startnotitie nog verder moet worden uitgewerkt, voor het gehele project geldt.

Wat betreft de gecoördineerde procedures voor het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning, waardoor het aantal momenten wordt beperkt om in te spreken en bezwaren in te dienen, willen wij nogmaals het belang onderstrepen van een tijdige en duidelijke communicatie naar alle betrokken partijen.

Wij willen dus graag een reactie van het college op de vraag of het zorgconcept voor het gehele project geldt.

De heer **Eversteijn** (ONS Voorschoten): Voorzitter. ONS Voorschoten is natuurlijk net zo blij als iedereen in de buurt dat er eindelijk iets gaat gebeuren met Beresteijn. Het was een heel lang en heel moeizaam proces. Burgerparticipatie is in dezen natuurlijk net zo belangrijk. Er moet naar buiten toe goed worden gecommuniceerd. Wij zien dit met blijdschap tegemoet.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ook de fractie van de SP is blij dat er eindelijk iets met Beresteijn gaat gebeuren, dat er nu ontwikkelingen gaan komen die ervoor zorgen dat dit beeldbepalende pand weer gebruikt gaat worden en niet verder zal vervallen en dat het park dat eromheen ligt, openbaar toegankelijk wordt. Dat zijn de positieve punten.

Net als onder andere de fractie van GroenLinks zet mijn fractie vraagtekens bij hoe het nou precies zit: welk deel is nou zorg? We wachten de antwoorden op de vragen van de heer Von der Assen af.

Er is een oude afspraak met Amvest gemaakt over hoe het zit met het percentage sociale huurwoningen. Uit de stukken blijkt dat in 2006 door het toenmalige college de afspraak is gemaakt dat er geen sociale woningbouw zou worden opgelegd. Wij hebben in deze raad afgesproken dat deze raad daarover gaat en dus niet het college. De raad heeft zich daar nog niet over gebogen. Het is nu geen beslispunt, anders dan instemmen met de startnotitie. Mijn fractie gaat daar op dit moment geen amendementen of moties over indienen, maar wij behouden ons wel het recht voor om daar bij de vaststelling van het bestemmingsplan, op het moment waarop je het daarover hebt, over te spreken en daar dan eventueel een voorstel over in te dienen. Ik zou het college wat dit betreft nog wel een suggestie willen meegeven. Op dit moment wordt in Den Haag gewerkt aan een wetswijziging die het gemeenten mogelijk maakt om in het bestemmingsplan niet alleen ruimte aan te wijzen voor sociale woningbouw maar ook voor het zogenaamde middensegment. Dat is huur die duurder is dan sociale woningbouw maar tot € 900 of € 1.000. Ik zou het college de suggestie willen meegeven om nog even te bekijken of men daar iets mee wil. Het probleem is namelijk: als je dat soort dingen niet vastlegt en als je een ontwikkelaar als Amvest de ruimte geeft om vrije huur neer te zetten, kan de ontwikkelaar ervoor kiezen om die huur in de prijs categorie rond € 800 te doen maar voor hetzelfde geld kan de ontwikkelaar er € 2.000 voor vragen. In het kader van een gestuurde ontwikkeling waar je als college en als gemeente een beetje grip op wilt hebben, zou het verstandig zijn om ook zo'n "middenhuurafspraken" vast te leggen in het bestemmingsplan, maar dat zullen wij bezien wanneer het bestemmingsplan daadwerkelijk hier in de raad ligt.

De heer **Van der Haven** (VVD): Ik heb wat moeite met het recht dat de heer Maassen zich voorbehoudt, even los van de vraag of ik het met hem eens ben. Daar kunnen we het over hebben, maar we gaan de bestemmingsplanprocedure nu wel in, in die zin dat je zowel het college als de ontwikkelaar nu richtinggevend iets aangeeft: dit zijn de kaders waarbinnen je dit voorstel gaat uitwerken. Hetzelfde geldt voor de omgevingsvergunning die opgestart zal worden. Voor de raad is dit het moment om die kaders mee te geven. De heer Maassen zegt dat hij geen amendement heeft voorbereid maar dat we het bij de vaststelling van het bestemmingsplan hierover gaan hebben. Als hij bij de vaststelling van het bestemmingsplan met een amendement komt en als dat amendement dan wordt aangenomen, kan de procedure in feite weer ongeveer opnieuw worden opgestart. Ik heb dus moeite met deze gang van zaken. Dat spijt me, maar dat moet ik op dit moment zeggen tegen de heer Maassen.

De heer **Maassen** (SP): Volgens mij hebben we het nu over de startnotitie van het bestemmingsplan, waarmee de procedure wordt gestart. Inhoudelijk wordt het bestemmingsplan besproken op het moment waarop het bestemmingsplan wordt besproken. Dan beslist de raad dus inhoudelijk over het bestemmingsplan. Dat is precies wat ik voorstel. Ik zie daar procedureel helemaal niets raars aan.

De heer **Van der Haven** (VVD): Volgens mij geef je bij een startnotitie wel de kaders mee waarbinnen je het bestemmingsplan gaat uitwerken. Als daar een deel sociale woningbouw in moet komen, verander je volgens mij wel de kaders van het bestemmingsplan waarbinnen je dat gaat uitwerken. Het lijkt mij heel lastig voor zowel de gemeente als voor de projectontwikkelaar als het bestemmingsplan eigenlijk klaar is – het ligt er en je brengt het naar de raad voor de besluitvorming – en als dan vanuit de raad eigenlijk een soort aanvullende of nieuwe inzichten worden gegeven, waardoor het bestemmingsplan dan niet kan worden vastgesteld maar weer aangepast zal moeten worden, want wat betekent dat dan voor bouwvolumes, aantallen woningen of dat soort dingen? Dit lijkt mij dus wél het moment om het hier over de kaders te hebben.

De heer **Maassen** (SP): De heer Van der Haven gebruikte het zinnetje: "als je het bestemmingsplan naar de raad brengt voor de besluitvorming". Dat is precies waar het om draait: besluitvorming. De besluitvorming vindt nu nog niet plaats, maar dan pas. Pas als de raad besluit, ga je het over dit soort zaken hebben. Tenminste, dat is de opvatting van mijn fractie hierover. Dat is de reden waarom we dit op deze manier aanpakken.

De **voorzitter**: Ik moet de interruptie van de heer Van der Haven toch ondersteunen. Op de tweede pagina van de elf pagina's wordt specifiek aangegeven dat juist dit het moment is om die kaders mee te geven. Als u uw wens over de ontwikkeling van het bestemmingsplan pas kenbaar maakt op het moment waarop het bestemmingsplan moet worden vastgesteld, treedt een wijziging van het dan met iedereen doorlopen bestemmingsplan op en moet de hele inspraakprocedure weer opnieuw plaatsvinden. Dat betekent dat dan niet kan worden begonnen door de projectontwikkelaar. U hebt natuurlijk het recht om allerlei opmerkingen te maken, maar dit is wel het moment om die kaders mee te geven.

De heer **Maassen** (SP): Dank u voor deze correctie. Dan heb ik de procedure echt verkeerd geïnterpreteerd. Mijn excuses daarvoor. Het verkeerd interpreteren van een procedure gebeurt iedereen weleens; sorry. Ik wacht de reactie van het college op mijn suggesties even af en dan zal ik al dan niet met een motie komen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik begrijp de verwarring bij de heer Maassen, want we hebben regelmatig startnotities gehad en daarbij was ons uitgangspunt altijd dat als wij een document "een startnotitie" noemen, het louter over de procedure gaat en dat we het anders een andere naam hadden gegeven, "kadernota" of zo. Ik kan de verwarring dus begrijpen, even los van de vraag of ik het inhoudelijk met de heer Maassen eens ben of niet. Ik moet ook zeggen dat de discussie wel wat lastig is, omdat in de commissie door de fracties van de SP en GroenLinks is gevraagd hoe het met de sociale woningbouw zit. Het antwoord daarop in de commissievergadering was: dat weten we nog niet; dat kunnen we nog niet zeggen. Dat maakt de discussie heel lastig, want aan de ene kant wordt gezegd dat het niet nodig is om uit te gaan van die sociale woningbouw, want er is een toezegging dat het voor iedere dikte van de portemonnee beschikbaar komt, maar de invulling van wat dat betekent, kan

niet worden gegeven. Het is dus lastig om als raad te zeggen: akkoord, wij zijn bereid om dit kader los te laten. Het nieuwe kader waarvan wordt beweerd dat het vervangend is, is immers niet ingevuld. Ik moet dus eerlijk zeggen dat als wij op dit moment, op basis van deze notitie en de informatie die wij in de commissievergadering hebben gekregen, zouden amenderen en zouden zeggen dat wij minimaal een bepaald percentage sociale woningbouw willen, wij dan eigenlijk zouden beslissen op basis van onvolledige informatie. Dat kan niet de bedoeling zijn van onze besluitvorming.

Dit staat los van het feit dat ik inhoudelijk een groot voorstander ben van ontwikkelingen op Beresteijn zoals die nu zijn geschetst. Zoals bekend is mijn fractie daar al langer enthousiast over en had zij dit graag al eerder vastgesteld in eerdere vormen. De heer Overbosch zit gelukkig nog op de tribune, want hij heeft hier altijd het woord over gevoerd en hij was al jaren geleden een van de pleitbezorgers om, als er iets ging gebeuren, in ieder geval te eisen dat het park publiek toegankelijk zou worden. Dat gaat ook gebeuren. Daar zijn wij dus heel blij mee. Ik wil dus niet de indruk wekken dat dit voor ons een breekpunt is bij dit plan of deze startnotitie, maar ik moet eerlijk zeggen dat ik het wel heel lastig vind om tegen de raad te zeggen: de raad moet nu wel een mening hebben over het wel of niet loslaten van de norm voor sociale woningbouw, omdat dat nu voorligt, maar over het alternatief dat volgens ons gelijkwaardig is, kunnen wij u verder niets vertellen. Als deze startnotitie zo besluitrijp is dat wij die uitspraak moeten doen, ga ik er dus van uit dat het college straks in de beantwoording zeer concreet en helder kan aangeven hoe in dit plan die invulling van "zorgwoningen voor iedereen betaalbaar" de concrete vervanging is van die sociale norm. Als het college dat niet kan doen, moeten we vaststellen – daar heeft de heer Van der Haven natuurlijk gelijk in – dat het stuk na al die tijd helaas nog steeds niet besluitrijp is, want dan is het voor ons onmogelijk om een gedegen kader mee te geven. Zoals u, burgemeester, hebt aangegeven, is dit het moment om dat te doen. Ik hoop dus op een heel duidelijk antwoord van het college. Dat mag ook wel, na al die jaren.

De heer Van der Haven (VVD): Voorzitter. Afgelopen maandag was het de Dag van het Kasteel. Toen kon je ook Beresteijn bezoeken. Dat was heel leuk, maar als je daar rondloopt, denk je wel: jeetje, wat is het aan een opknopbeurt toe. Als je een soort perspectief wilt hebben op hoe iets wordt, moet je ook bekijken hoe het was. Ik probeer mij voor te stellen hoe het eruit gaat zien en ik vergelijk dat met nu, want als je er niets aan doet ... Vorig jaar kon je Beresteijn ook in. Toen zag je in het plafond op de begane grond overal de kringen van lekkage in het dak. Dat zegt iets over hoe het eraan toe is. Mij bekreep toen wel het gevoel – dat zie je helaas bij steeds meer monumenten in Nederland – dat het op een gegeven moment aan de sloophamer zou worden overgegeven, omdat niemand meer iets met zo'n monument wil. Laten we nou wel zijn: het is in 1893 begonnen als Instituut Wullings, als een echt chique jongenskostschool. Voorschoten was destijds de opleidingsplaats voor het naastgelegen dure Den Haag. Heel veel bekende Hagenezen zijn in Voorschoten opgeleid: op Wullings, Klein Stadwijk, op al die prachtige scholen. Het is een soort drieslag: Berbice, de Zilverfabriek en Beresteijn. Het zou fantastisch zijn als dit straks weer in oude glorie wordt hersteld en als ik daar met mijn kinderen door het park kan lopen. Fantastisch! Helaas be-

staat gratis niet in dit land. Het zou natuurlijk mooi zijn als een ontwikkelaar zegt: we knappen het op, we maken het park openbaar toegankelijk en verder doen we niets. Zo werkt het helaas niet. Er zal dus op de een of andere manier een inkomstenmodel moeten zijn. Dat is in dit geval: zorgwoningen. Ik vind het wel mooi dat dat past bij het type dorp dat wij willen zijn, met bereikbare maar ook gewoon mooie zorg. Dit plan spreekt mij dus enorm aan.

Helaas is er een valse start geweest in het gesprek met de omgeving, maar mijn gevoel is dat dat traject wel een behoorlijke inhaalslag heeft gekregen. Dat stemt mij tevreden. Er is alleen één punt; ik moet daarbij natuurlijk ook naar de spreektijd kijken, want anders zit ik de rest van mijn fractie in de weg. De Stichting Gewoon Buitenspelen, een buitengewoon leuke stichting, maakt nu gebruik van het terrein. Op de Dag van het Kasteel had zij allerlei leuke dingen. Ik heb een 2- en een 3-jarig guppy; die gaan daar helemaal in op. Ik heb begrepen dat die stichting nog geen nieuwe plek heeft. Ik zou het college willen vragen en ertoe willen oproepen om die club ergens in Voorschoten een leuke nieuwe plek te geven. De stichting is ook verantwoordelijk voor het Bouwdorp en zo. Het zou heel leuk zijn als die stichting ergens anders ook weer een sympathieke plek krijgt.

De heer **Riphagen** (D66): Voorzitter. We weten allemaal dat Voorschoten een lommerrijke gemeente is met fantastisch mooie buitenplaatsen. Het is ook zeer waardevol dat we met respect omgaan met ons erfgoed. Een van die buitenplaatsen is Beresteijn. Het college stelt nu voor om de startnotitie vast te stellen en om het college opdracht te geven om een voorontwerpbestemmingsplan op te stellen. Dat betekent dat het nog niet om het uiteindelijke bestemmingsplan gaat; dat lees ik daaruit. D66 is in ieder geval zeer verheugd dat er na vele jaren gedoe en getouwtrek nu in ieder geval een goed ogend plan ligt waarbij ook de omwonenden nauw zijn betrokken. Chapeau.

Verder hebben we dit onderwerp al uitvoerig in de commissie besproken. We hebben een aantal technische vragen gesteld. We zijn tevreden over de antwoorden. We stellen dus voor om de startnotitie vast te stellen en het college de opdracht te geven zoals geformuleerd.

Mevrouw **Van Herk** (CDA): Voorzitter. Het verheugt de CDA-fractie dat de startnotitie eindelijk daar is. We kunnen daar ook mee instemmen. In de commissievergadering van 18 mei heeft het CDA nog één maal teruggekeken naar het vervelende proces dat in 2013 heeft plaatsgevonden, waarbij de gemeentelijke communicatie en burgerparticipatie met betrekking tot de plannen voor de restauratie van het prachtige Beresteijn ernstig te wensen overlieten. Maar dat is nu verleden tijd. Hopelijk geldt dat in de toekomst voor alle nieuwbouwprojecten in Voorschoten. Het is nu 2017 en we kijken liever vooruit. Dat betekent: bouwen op een maatschappelijk meer verantwoorde wijze aan de toekomst van Beresteijn.

Beresteijn wordt gerestaureerd. De oude gebouwen achter het oude landhuis gaan tegen de grond en naast het hoofdgebouw komen er drie appartementengebouwen. In totaal komen er 60 appartementen. Dat zijn er 20 minder dan drie jaar geleden. Amvest is de bewoners en de raad dan ook zeer tegemoetgekomen. Dat kost Amvest best wel wat centjes; dat hebben

wij aan Amvest gevraagd. Niet onbelangrijk daarbij is dat er minder hoogbouw is. Minder hoogbouw voor heel Voorschoten is al heel lang een standpunt van het CDA.

Het is ook goed dat Amvest en de bewoners van de Benvenutolaan en de Leidseweg het na drie jaar eens hebben kunnen worden. Ze zijn overeengekomen dat de laagbouw plaats zal vinden aan de kant van de bewoners. Hun is beloofd: maximaal twee lagen, maximaal negen meter of maximaal drie lagen en maximaal twaalf meter. Wethouder, het CDA zal deze belofte over de hoogte qua lagen en qua meters in de toekomst dan ook nauwlettend volgen.

Het verheugt het CDA dus dat het fraaie landgoed Beresteijn en zijn karakteristieke monumentale tuin gerestaureerd worden. Het prachtige van die restauratie is ook dat het park tussen zonsopgang en zonsondergang open gaat voor het publiek. Het is echt een fantastische aanwinst voor ons prachtige Voorschoten dat wij als bewoners daarvan gebruik mogen maken.

De enige kritische noot die het CDA toch nog wil benoemen, is de ontsluiting bij de Mozartlaan. Wethouder en college, blijf daar alert op in verband met de veiligheid van meer verkeersbewegingen op deze net gerestaureerde weg, want meer verkeersbewegingen kunnen er ook voor zorgen dat een weg onveiliger wordt.

De CDA-fractie kan alleen maar zeggen dat Beresteijn eindelijk weer een van de parels van Voorschoten wordt. Daar zijn wij trots op. Het CDA is tevreden en kan instemmen met deze mooie startnotitie.

Wethouder Mol: Voorzitter. Ik kreeg van de commissievoorzitter, de heer Bremmer, de tip dat ik de gestelde vragen wat zorgvuldiger moet noteren. Daar ben ik dus goed mee bezig geweest. Ik neem aan dat de heer Bremmer ook nu goed zal opletten of ik alle vragen beantwoord.

De voorzitter: U hebt daar vier minuten voor, wethouder.

Wethouder Mol: Om te beginnen dank ik de gemeenteraad voor alle complimenten voor het voorliggende plan. Die complimenten en dank zal ik ook overbrengen aan alle betrokkenen, niet in de laatste plaats aan de mensen die hier intern heel hard aan hebben gewerkt, onder wie Martin Mulder, een van onze medewerkers die hier ontzettend veel inzet op heeft gepleegd en ook veel eerdere betrokken wethouders die hier veel inzet op hebben gepleegd. Ik noem onder anderen wethouder De Beer en mevrouw Bremer. Ook mevrouw Nieuwenhuizen heeft er heel hard aan gewerkt om dit plan zover te krijgen. Natuurlijk zijn ook heel veel raadsleden, die zich in heel veel discussies met dit plan hebben bemoeid, hierbij betrokken geweest. Ik heb hier een keurig overzicht van alle gespreksrondes die hebben plaatsgevonden, ook met omwonenden, die zich buitengewoon betrokken hebben gevoeld. Laten we dus heel blij zijn met het resultaat dat er nu ligt, want Beresteijn is een van de zichtbaarste en herkenbaarste iconen in ons dorp. Het is fantastisch dat we dat kunnen behouden en het is

nog mooier als het ook een functie krijgt. Met dit ontwikkelplan blijft Beresteijn goed behouden voor Voorschoten en worden de kwaliteiten voor Voorschoten ook versterkt. Zoals mevrouw Van Herk ook aangaf, wordt het park toegankelijk voor het publiek. Dat zijn allemaal hartstikke mooie dingen.

Ik wil nog een paar algemeenheden noemen. Er heeft dus een uitgebreid participatietraject plaatsgevonden. Een van de resultaten is dat het bouwprogramma kleiner is dan oorspronkelijk. Dat zal ook als effect hebben dat er uiteindelijk minder verkeersstromen zullen plaatsvinden. Om meteen de vraag over de verkeersdruk te beantwoorden: die zullen wij natuurlijk nauwlettend in de gaten houden.

Er zijn, ook in de commissievergadering, een aantal kritische vragen gesteld: hoe zit het nou met sociale woningbouw en met de bestemming "maatschappelijk"? Daar heeft een vrij uitvoerige beantwoording op plaatsgevonden. Ik hoop dat ook de fractie van de SP blij is met die uitgebreide beantwoording, want er heeft een zeer grondige beantwoording plaatsgevonden. Dat laat onverlet dat de vraag hoe het zit met sociale woningbouw en met de bestemming "maatschappelijk" waarschijnlijk een heel belangrijk punt in deze discussie is. Ik vind dit toch wel ingewikkeld en ik blijf dus zo dicht mogelijk bij de feiten. De bestemming is "maatschappelijk". Vanuit dat uitgangspunt zijn destijds afspraken gemaakt. Het huidige voorstel – een aantal zorgappartementen in het hoofdgebouw en drie appartementengebouwen erbij voor de vrije koopsector – past binnen de bestemming. Om meteen de vraag van de heer Von der Assen te beantwoorden: mensen in die andere appartementengebouwen zouden, als zij dat willen, ook gebruik kunnen maken van zorg die zij zouden willen inkoop, maar het zorgconcept geldt dus alleen voor de appartementen in het hoofdgebouw.

De fractie van ONS Voorschoten gaf aan dat er goed gecommuniceerd is over het voorstel en dat we er dus ook van geleerd hebben. Ik denk dat dat klopt. De SP-fractie is blij dat het park openbaar toegankelijk is.

De **voorzitter**: De SP wil nu graag interrumperen.

De heer **Maassen** (SP): Ja, ik ga even terug naar de antwoorden op de vraag van de heer Von der Assen. Het is duidelijk dat het zorgconcept alleen geldt voor het hoofdgebouw. In de commissievergadering heeft de wethouder aangegeven dat die appartementen voor alle inkomensgroepen toegankelijk zullen zijn. Ik neem aan dat dit betekent dat een standaardinkomenseis die een ontwikkelaar als Amvest normaal gesproken hanteert – het inkomen moet vier tot vijf keer de maandhuur zijn – niet gehanteerd wordt. Het gaat echter niet alleen om toegankelijkheid. Het gaat ook om de vraag voor wie die appartementen betaalbaar zijn. Is daar met Amvest over gesproken?

Wethouder **Mol**: Het zorgconcept van de appartementen moet nog worden uitgewerkt. Bij mijn weten is er niet met Amvest gesproken over hoe concreet dat gebeurt en hoe het zit met de inkomenseis en de toegankelijkheid. Ik weet ook niet of dat ertoe doet. Volgens mij

hebben wij al voldoende helderheid gegeven over het totaalconcept: er komen zorgappartementen. Specifieke kenmerken van die zorgappartementen hebben wij in de verdere beantwoording ook al omschreven. Het is verder aan Amvest om dat concept verder uit te werken.

Volgens mij heb ik daarmee ook de vraag van de SP beantwoord hoe het zit met die oude afspraak. De oude afspraak is: er geldt de bestemming "maatschappelijk"; daar zijn destijds ook afspraken over gemaakt en die afspraken zijn met Amvest verder uitgewerkt. Dat is het uitgangspunt van deze startnotitie. Daarmee kom ik volgens mij ook tegemoet aan de opmerking van de heer Van der Haven, waarop ook de burgemeester heeft gereageerd: dit zijn de uitgangspunten om het verder uit te werken.

De VVD heeft een vraag gesteld over de Stichting Gewoon Buitenspelen. Ik ben daar afgelopen week zelf geweest. Ik kwam daar toevallig de voltallige CDA-fractie in het wild tegen. Dat is goed, want die kun je niet vaak genoeg tegenkomen. Ik heb daar ook gesproken met een aantal mensen van de Stichting Gewoon Buitenspelen, die daar activiteiten organiseerde. Volgens mij is het altijd goed om ook met hen kennis te maken en te bekijken of er andere plekken in Voorschoten zijn waar zij dingen zouden kunnen organiseren. Dat is hartstikke mooi.

D66 gaf complimenten voor het plan en voor het goed betrekken van de bewoners. Ik denk dat dat uit de loop van dit voorstel een belangrijke les is voor de burgerparticipatie.

Het CDA heeft erop gewezen dat we ook in de toekomst scherp moeten letten op de gemeentelijke communicatie. Dat zullen wij doen; ik denk dat dat ook een belangrijke les hierbij was. Het CDA gaf aan dat de belofte over de hoogte van de appartementen goed wordt gevolgd. Ik ben blij dat het CDA ons scherp in de gaten houdt. Dat is ook de taak van de raad. Volgens mij heb ik daarmee alle vragen beantwoord.

De heer Middelburg (PvdA): Voorzitter. Ik ben het inhoudelijk eigenlijk met de heer Van der Haven eens over hoe het er nu voor staat, maar ik wil toch iets helder gezegd hebben. Mevrouw Van Herk van de CDA-fractie had het over twintig appartementen minder, die Amvest zoveel centjes kosten. Laat ik heel helder zeggen dat de PvdA-fractie vier jaar geleden al van plan was om in te stemmen met het plan; dat hebben we toen ook uitgesproken. Toen hebben de coalitiepartijen ervoor gekozen om het eigen college te vertellen dat het zijn werk volstrekt niet goed had gedaan en dat het terug moest. Dat heeft vier jaar gekost en er zijn twintig woningen opgegeven. Dat kost inderdaad de nodige centen. Laat heel helder zijn dat wij liever die twintig woningen erbij hadden gehad en die vier jaar hadden bespaard. Dat zouden wij graag hebben gebruikt als kostendrager om de zaken betaalbaarder te maken, maar omdat de meerderheid van deze raad liever luisterde naar de boze klachten van drie omwonenden, was dat niet mogelijk. Laten we nu dus niet net doen alsof Amvest heel zielig is omdat partijen hechten aan betaalbare woningbouw. Nee, Amvest is heel zielig omdat de raad zich eerder niet aan de eerder afgesproken kaders hield en de boel terugfloot. Nu ligt dit voor. Wij stemmen hiermee in, omdat wij denken dat het gezien de omstandigheden

hoog tijd is om door te gaan, maar kom op, laten we niet doen alsof die kosten komen door sociale woningbouw. Die kosten hebben we zelf opgelegd, omdat we, naast een aantal klagers, een paar appartementen te veel niet vonden kunnen. Zo was het.

De heer **Van der Haven** (VVD): Wat de heer Middelburg over het college zegt, moet hij lekker voor zijn eigen rekening nemen, maar ik vind dat de heer Middelburg het begrip "burgerparticipatie" buitengewoon niet serieus neemt. Ik was daar zelf bij en ik kan mij herinneren dat de publieke tribune afgeladen vol zat met bewoners van de Benvenutolaan, de Leidseweg en de Mozartlaan en dat er nogal wat commotie was over het plan. Om dat nu zo weg te zetten ... De heer Middelburg zet die hele groep bewoners van toen nu in één keer weg met: ach, er waren drie boze klagende bewoners. Dat vind ik jammer. Dat doet volgens mij geen recht aan de mensen die zich toen hebben ingespannen.

De heer **Middelburg** (PvdA): De aanpassingen die zijn gedaan, hadden slechts betrekking op een heel klein deel van die bezwaren. De andere bezwaren gingen daar niet over. Ik zet die bewoners niet weg. Wij hebben destijds publiekelijk tegenover die bewoners uitgesproken waarom wij het plan wel degelijk zouden steunen.

De heer **Van der Haven** (VVD): Dan moet de heer Middelburg de beelden van vanavond maar even terugkijken. Hij sprak zojuist over "drie boze bewoners", terwijl de publieke tribune hier vol zat met bewoners die zich niet gehoord voelden door de gemeente. Daar hebben we volgens mij veel tijd in gestoken.

De heer **Middelburg** (PvdA): Zoals ik zei: de veranderingen die zijn aangebracht, voldoen slechts aan de eisen van een klein aantal bewoners. Er waren meer boze bewoners, maar hun boosheid had geen betrekking op de veranderingen die nu zijn aangebracht maar op de verkeersontsluiting, die in dit plan niet anders is. U kunt er lang of kort over praten, maar ik heb contact gehad met die boze inwoners van de Mozartlaan over die verkeerssituatie. Die zorgen zijn met dit plan niet weggenomen of veranderd. Dit plan verandert maar een klein aantal zaken voor een echt zeer klein aantal mensen. Dat mag; dat is legitiem zo besloten, maar laten we niet doen alsof half Voorschoten ertegen was dat er twintig woningen bij kwamen. Dat was gewoon niet zo.

De **voorzitter**: Heren, ik snap dat u het debat over dit onderdeel met elkaar zou willen voeren, maar ik denk dat het belangrijker is om het debat te voeren over het besluit dat moet worden genomen. Deze discussie, die qua inhoud misschien een inkleuring geeft van datgene wat er is gepasseerd, helpt ons niet naar de toekomst toe. Ik weet dat de heer Maassen bezig is met het formuleren van een motie, die hij nu ook op schrift stelt. Dat lijkt mij verstandiger, omdat de zuiverheid van de formulering daarmee altijd het grootst is. Ik zou nu eerst anderen de gelegenheid willen geven voor een tweede termijn, als daar behoefte aan is. Of is de heer Maassen klaar met de motie?

De heer **Maassen** (SP): Het interruptiedebatje heeft geholpen.

De **voorzitter**: Dan is het woord aan u.

De heer **Maassen** (SP): Dank voor het interruptiedebatje, waardoor ik tijd had om mijn motie op schrift te stellen.

Voorzitter. In de commissievergadering heeft de wethouder aangegeven dat de zorgwoningen voor alle inkomensgroepen toegankelijk moeten zijn. Toen ik hem vroeg of dat ook betekende dat zij betaalbaar moesten zijn, gaf hij eigenlijk aan dat nog helemaal niet is vastgelegd hoe dat zorgconcept eruit komt te zien, dat daar nog niet met Amvest over is gesproken en dat dat aan Amvest wordt overgelaten. Dat vind ik iets te mager, gelet op de toezegging die in de commissievergadering is gedaan. Daarom dien ik de volgende motie in:

De raad, gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de zorgwoningen op Beresteijn voor alle inkomensgroepen toegankelijk moeten zijn;

spreekt als zijn mening uit dat de ontwikkeling van het zorgconcept op zo'n manier plaatsvindt dat de zorgwoningen voor alle inkomensgroepen toegankelijk en betaalbaar zijn,

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Ik constateer dat er verder geen behoefte is aan een tweede termijn.

De heer **Van der Haven** (VVD): Ik heb wel de behoefte om de tekst van deze motie op schrift te krijgen. Ik zie dat de heer Maassen de motie heeft opgeschreven. De griffie kan de motie dus vast fotograferen en kopiëren. Ik denk dat we dan heel even willen schorsen om daarover in de fractie te overleggen.

De **voorzitter**: Zeker, want ook het college zal daar zijn gedachten even over willen vormen, net zoals u dat wilt doen. We gaan nu eerst de motie kopiëren. Ik schors de vergadering naar aanleiding van deze inbreng.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik zou graag een ordevoorstel willen doen, namelijk om eerst over de motie te stemmen en daarna pas over het hoofdvoorstel. Voor mijn fractie en ook voor andere fracties heeft de uitslag van de stemming over de motie immers invloed op de manier waarop wij over het hoofdvoorstel willen stemmen.

De **voorzitter**: Kan de raad leven en instemmen met dit ordevoorstel? Ik constateer dat de raad daarmee instemt, maar eerst komt nog de beantwoording of de interpretatie van de

motie door de wethouder. Die kan wellicht helpen bij het bepalen van uw keuze bij de stemming.

Wethouder **Mol**: Voorzitter. Ik kan de heer Maassen geruststellen: zijn motie is uitzonderlijk leesbaar voor eenieder die hetzelfde handschrift heeft, dus ook voor mij. Het college ont-raadt de motie. In de motie staat: "spreekt als zijn mening uit dat de ontwikkeling van het zorgconcept op zo'n manier plaatsvindt dat de zorgwoningen voor alle inkomensgroepen toegankelijk en betaalbaar zijn". Dat kunnen we gewoon niet vastleggen. Dat is ook geen onderdeel van dit concept. Volgens mij is er voldoende antwoord gegeven op de vraag hoe dit plan eruit gaat zien. Ik geloof ook dat we Amvest de ruimte moeten geven om dit project verder uit te werken. Het is een totaalconcept. Amvest is bereid om daarin te investeren en komt daarmee aan heel veel dingen tegemoet die wij belangrijk vinden voor wat er op Be-resteijn gerealiseerd wordt. Ik zou de motie namens het college dus willen ontraden.

De **voorzitter**: We gaan over tot de stemming. U hebt de motie zojuist gehoord en u hebt haar op uw iPad staan. Vanwege gezondheidsredenen is de heer Middelburg inmiddels naar huis gegaan, net zoals de heer Smit.

In stemming komt de motie van de SP.

De motie wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de frac-ties van de SP en GroenLinks ervoor hebben gestemd.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de VVD, D66, het CDA en ONS Voorschoten ervoor hebben gestemd.

12. Zienswijze begroting 2018 Holland Rijnland (raadsregistratienummer Z-25663-VS/raad-05687-VS)

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Een belangrijk onderdeel van de zienswijze van Voorschoten op de begroting van Holland Rijnland heeft betrekking op het al dan niet dubbel betalen van zorgkosten. De gemeente geeft aan dat zij het niet wenselijk vindt dat Voorschoten in Holland Rijnland meebetaalt aan zorgvoorzieningen die wij niet in Holland Rijnland afnemen maar in de H10. Die stellingname is op zich logisch, maar is het uitvloeisel van een besluit dat terugkijkend misschien niet heel handig is geweest, want doordat Voorschoten voor deze zorgvoorzieningen uit Holland Rijnland is gegaan en in de H10 is gegaan, hebben wij onszelf in deze positie gemanoeuvreed. Terugkijkend blijkt dat misschien niet de allerhandigste beslissing te zijn, want nu blijkt dat wij tot een bedrag van, uit mijn hoofd gezegd, € 25.000 per jaar dubbel betalen. Het is niet helemaal duidelijk hoe dat uitgesplitst kan worden, maar daar komt het ongeveer op neer.

Ik ben er niet zo blij mee dat ik dit drie keer heb moeten vragen voordat dit duidelijk werd. De eerste keer dat ik vroeg wat wij dubbel betalen, was het antwoord "nul". Daarbij werd verwezen naar jeugdzorg, terwijl de vraag duidelijk breder was. Het is voor een raad die een college wil controleren, bepaald niet prettig als je een vraag herhaaldelijk moet stellen voordat je het goede antwoord hebt. Ook al gaat het niet om een hoog bedrag, ik neem het het college echt kwalijk dat de juiste informatie niet meteen is gegeven en dat daar opnieuw naar gevraagd moest worden. Deze discussie is immers al een paar keer teruggekomen. Ik ga daar op dit moment geen consequenties aan verbinden, maar ik wil het college wel echt een heel duidelijk signaal geven dat dit niet gewaardeerd wordt.

De heer **In 't Veen** (VVD): Mevrouw de voorzitter. Ook de VVD heeft een aantal vragen gesteld die voor ons mogelijk aanleiding zijn om vervolgvragen te stellen, maar op dit moment kunnen wij leven met de door het college ontworpen visie. Hoewel het amendement nog niet formeel door GroenLinks is ingediend, geef ik alvast een schot voor de boeg: daar zullen wij niet mee instemmen. De door het college gehanteerde bewoordingen vinden wij heel duidelijk. Wat dat betreft zou het misschien nog wat duidelijker in de trant kunnen zijn van wat een voormalige Engelse premier, mevrouw Thatcher, zei: "I want my money back". Ik denk dat het heel goed is dat het college dit heel duidelijk naar voren brengt. Daar hebben wij het volste vertrouwen in. Het is terecht dat het college dit zo aangeeft.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Ook wij kunnen instemmen met de voorliggende zienswijze en de daarin gekozen woorden. Hoewel het strikt gezien niet in de zienswijze terugkomt, willen wij nog wel iets meegeven. We hebben eerder dat verzoek gedaan en dat is toen afgewezen. Het verschil tussen toen en nu is dat wij nu onder preventief toezicht staan. Misschien is dat een extra argumentje, een nieuw argument in de discussie. Het is heel erg pregnant: we hebben het geld gewoon niet; het kan niet betaald worden, enzovoorts.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. Het is goed dat wij met deze zienswijze invloed trachten uit te oefenen op de begroting van Holland Rijnland, met als doel om de financiële risico's voor Voorschoten zo veel mogelijk te beperken en de kosten te verlagen. De vraag is hoe je dat effectief aanpakt. Doe je dat met azijn – "I want my money back" – of doe je dat met honing? Wij hebben destijds als gemeente de keus gemaakt om bepaalde taken in het sociaal domein te beleggen bij de regio Haaglanden. Dat wij voor die taken al een bijdrage betaalden aan Holland Rijnland, heeft het college destijds kennelijk op de koop toe genomen. Wij hebben althans geen aanwijzingen dat daarover met Holland Rijnland is onderhandeld alvorens te besluiten om die diensten niet langer af te nemen. Dat had beter wel kunnen gebeuren, maar dat is kennelijk nagelaten; de heer Maassen wees daar al op. Wij hebben begrepen dat die plotselinge overstap van Voorschoten destijds tot veel irritatie heeft geleid bij Holland Rijnland. Het verbaast ons dan ook niet dat het dagelijks bestuur in eerste instantie afwijzend heeft gereageerd op het verzoek van de gemeente om niet langer te betalen voor deze diensten. Het geeft volgens ons geen pas en het is ook niet effectief om nu zo hoog van de toren te blazen en te roepen dat het onacceptabel is dat wij voor deze

diensten betalen. Het is een keuze die wij destijds zelf hebben gemaakt. GroenLinks was daar overigens niet voor, maar het is gebeurd. Bovendien: iets "onacceptabel" noemen en dan vervolgens toch blijven betalen, is niet erg geloofwaardig.

De heer **In 't Veen** (VVD): Begrijp ik nu uit de bewoordingen van de heer Von der Assen dat er onnodig belastinggeld kan worden weggegeven? Wordt er, gelet op de financiële positie van Voorschoten, geen enkele poging gedaan om het geld terug te krijgen? U geeft dat geld dus heel makkelijk uit uw pocket? Oké, dat is helder.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Nee, ik vind dat we wel degelijk in gesprek moeten met Holland Rijnland. Dat is ook precies de bedoeling van ons amendement. Wij willen dat Voorschoten zichzelf niet blameert door vanaf de toren te gaan roeptoeteren. Als je iets wilt bereiken, denken wij dat de toon echt anders moet. Wij stellen dan ook voor om de derde alinea van de zienswijze te vervangen door de tekst die in het amendement is weergegeven. Met die formulering en de verdere uitleg dat wij als Voorschoten met het preventieve toezicht nu in een andere positie verkeren, geven we het dagelijks bestuur en ons college de ruimte om zonder gezichtsverlies opnieuw aan de tafel te gaan zitten en zo de mogelijkheid dichterbij te brengen dat de bijdrage van Voorschoten daadwerkelijk wordt verlaagd. Het amendement luidt:

"Amendement 008.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 8 juni 2017,

gezien het raadsvoorstel nr. Z-25663-VS/raad-05687-VS,

overwegende dat:

- *in de inwonerbijdrage van Voorschoten aan Holland Rijnland mede wordt betaald voor diensten in het sociaal domein welke niet door Voorschoten worden afgenomen;*
- *het wenselijk is hierover met het dagelijks bestuur van Holland Rijnland in overleg te treden;*
- *het gewenste resultaat van dit overleg beter gediend is met een gematigde toon van de zienswijze op dit punt;*

Besluit:

de derde alinea van de concept-zienswijze met het opschrift 'Onacceptabel te betalen voor diensten die niet worden afgenomen' te schrappen en te vervangen door het volgende:

'Herhaald verzoek om niet te hoeven betalen voor diensten die niet worden afgenomen. Voorschoten heeft bepaalde taken in het sociaal domein belegd in de regio Haaglanden, maar blijft ook betalen voor uitvoering van dezelfde taken in de regio Holland Rijnland. Na te

hebben besloten de bedoelde diensten af te nemen in de regio Haaglanden, heeft Voorschoten Holland Rijnland verzocht om voor de uitvoering van die taken in Holland Rijnland niet te hoeven betalen, maar het dagelijks bestuur heeft dat verzoek afgewezen. Voorschoten erkent dat de gemeente beter had kunnen onderhandelen over betaling vóór haar besluit over te stappen naar andere gremia. Desalniettemin verzoekt de gemeente om een gesprek over deze kwestie, nu de regio Holland Rijnland na enkele jaren ervaring met de 3D's beter kan overzien wat de gevolgen zijn als Voorschoten niet betaalt voor diensten welke zij niet afneemt.”

De **voorzitter**: Omdat ik portefeuillehouder ben, vraag ik de heer Smittenaar om het voorzitterschap even over te nemen.

(De heer Smittenaar neemt het voorzitterschap over van de burgemeester.)

Burgemeester **Bouvy-Koene**: Voorzitter. Omdat het college van B en W geen spreektijd meer heeft, zal ik proberen om zo kort mogelijk te antwoorden. Er zijn enkele opmerkingen gemaakt over de zienswijze op de begroting van Holland Rijnland. Het punt dat daarbij naar voren komt, is – zoals verwoord in het amendement van GroenLinks – de toonzetting waarmee nogmaals gewezen wordt op het feit dat vanuit de gemeente Voorschoten mogelijkwijs een dubbele betaling plaatsvindt voor diensten die niet afgenomen worden bij Holland Rijnland, omdat zij bij Haaglanden worden ingekocht. Ik denk dat we in de beantwoording van dezelfde vragen in december – de desbetreffende stukken hebt u gezien, toegevoegd aan de stukken van iBabs – al hebben aangegeven hoe het een en ander in elkaar zit. In Holland Rijnland is daar ook meerdere keren over gesproken en hebben we ook meerdere keren gevraagd om een verfijning, maar Holland Rijnland is niet in staat of niet van zins om dat te doen, omdat dat een zodanig precisiewerk is in het uitpluizen van het een en ander dat het niet dieper wil gaan dan het nu heeft gedaan. Daar heeft Voorschoten het mee te doen. Dat is wellicht jammer, omdat er mogelijkwijs een dubbele betaling plaatsvindt, maar we weten gewoon niet om hoeveel dat gaat. Dat is niet in de orde van grootte van tientallen duizenden euro's. Gelet op de uitsplitsing die er nu is, is het bedrag waarschijnlijk maximaal € 10.000. Daar is op zich overheen te komen, maar het is geld dat wij beter en liever aan andere dingen hadden uitgegeven.

Anderen hebben al vooruitgelopen op het amendement van GroenLinks en hebben daar afwijzend op gereageerd. Op zich kan het college leven met het amendement, want het gaat meer over de toon waarvan gevraagd wordt om die te hanteren dan over de inhoud. Aan de inhoud verandert het amendement helemaal niets. Het amendement zegt alleen nogmaals, maar dan op een andere manier: wilt u er nog eens over gaan praten? Dat kan ik in elk geval toezeggen.

De heer **Van der Melj** (D66): Kan ik concluderen dat het college het amendement overneemt?

Burgemeester **Bouvy-Koene**: Het college neemt het amendement niet over, maar geeft aan dat het geen moeite heeft met het amendement en dat de strekking van het amendement, zoals dat verwoord is, in de handelwijze van het college tot uitdrukking zal komen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Dit is hier vaker met elkaar gewisseld: is het amendement daarmee overbodig?

Burgemeester **Bouvy-Koene**: Het gaat over de tekst die aangeleverd wordt in de zienswijze die door Voorschoten wordt ingediend. Met het amendement wordt verzocht om dat wat vriendelijker te formuleren dan expliciet te vermelden dat Voorschoten "niet van zins is om". Als u dat niet in de tekst opgenomen wilt hebben ... Ik denk overigens dat de lezers van de zienswijze van Voorschoten daar niet al te veel, heel direct en heel lang bij stil zullen staan. Het is een gebaar, maar naar aanleiding van de door alle gemeenten ingebrachte zienswijzen op de begroting zal er mogelijk weer een moment komen waarop Voorschoten opnieuw de discussie zal willen voeren over – daar gaat het in feite weer over – het cafetariamodel. In lijn met datgene wat tot nu toe steeds is ingebracht, zal Voorschoten dan opnieuw proberen om op inhoud daarover van gedachten te wisselen met Holland Rijnland. Op voorhand denk ik dat ik er niet in zal slagen om de andere kant te overtuigen, maar het kan nooit kwaad om opnieuw te zeggen: Holland Rijnland, luister eens even; Voorschoten zit in een bepaalde situatie; we weten dat er keuzes zijn gemaakt, maar wilt u toch nog eens kijken naar de mogelijkheid dat wij echt betalen voor datgene wat wij afnemen en niet in het collectief geld stoppen, wat we eigenlijk niet willen omdat wij het harder nodig hebben in Voorschoten zelf.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Wij zijn in principe tevreden met de toezegging van de burgemeester. Als de toezegging inhoudt dat het college nog eens wil kijken naar de precieze bewoordingen van die paragraaf en het woord "onacceptabel" wellicht kan vervangen door "niet wenselijk en wil graag nog een keer een overleg", zouden we dat helemaal mooi vinden, maar we laten het nu maar even zo, om de zaak niet nog ingewikkelder te maken.

Burgemeester **Bouvy-Koene**: Zegt u daarmee dat u het amendement intrekt?

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Ja.

De **voorzitter**: Dan is het amendement bij dezen ingetrokken.

(De burgemeester neemt het voorzitterschap over van de heer Smittenaar.)

De **voorzitter**: We gaan over tot de stemming over de zienswijze, met inachtneming van de gemaakte opmerking.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

13. Zienswijze begroting 2018 Werkorganisatie Duivenvoorde (raadsregistratienummer Z/17/008076/26371)

Mevrouw Lamers (GroenLinks): Voorzitter. In de ambtelijke organisatie wordt hard gewerkt. Er is een structuur die bij nader inzien niet zo handig is. Er is een enorme werkdruk. Er wordt heel hard gewerkt aan verbeteringen; zie ook het plan dat vorige week donderdag door de colleges is uitgebracht. Dat plan komt nog in de raad, maar er wordt heel hard gewerkt aan verbeteringen. In de zienswijze staat ook dat er geen opwaartse druk meer kan plaatsvinden. Er zullen dus waarschijnlijk sowieso bezuinigingen moeten plaatsvinden. Verstoort dat proces nou niet door ook nog voorstellen te gaan vragen voor bezuinigingen aan de hand van een plan dat niet van toepassing is op Voorschoten en dat toch wel enigszins op drijfzand gebaseerd blijkt te zijn. Wij zeggen: ga gewoon in gesprek, wacht deze ontwikkelingen af, ga in gesprek, ga nu niet weer alles doorkruisen met nieuwe eisen aan de Werkorganisatie. Wij dienen daarover samen met de SP een amendement in. Het amendement luidt:

"Amendement 007.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 8 juni 2017,

gezien het raadsvoorstel nr. Z/17/008076/26371 d.d. 17 mei 2017,

overwegende dat:

- *de WODV onder grote druk staat, zoals onder andere het bestuurskrachtonderzoek uitwees, en zonder meer bezuinigen daarom onwenselijk is;*
- *in de conceptzienswijze is opgenomen: Er is al eerder aangegeven dat een opwaartse druk niet mogelijk is gezien het preventieve toezicht. De gemeente Voorschoten gaat graag in gesprek met de WODV om de bijdrage aan te passen aan het niveau dat nu beschikbaar is in het meerjarenbeeld van de begroting Voorschoten;*
- *deze opmerking al kan leiden tot een extra bezuiniging;*
- *dit de werkorganisatie onder nog grotere druk zal zetten en de problemen waarschijnlijk zal vergroten;*
- *er al een tijdpad is voor de reorganisatie van de WODV, waarbij de gemeenteraad op 4 juli een oordeel zal uitspreken over het voorstel van de colleges;*
- *zoals de Samenvatting Ontwikkeling WODV aangeeft, de situatie momenteel des te lastiger is omdat er op veel plekken iets moet gebeuren;*
- *het niet wenselijk is daar een extra opgave aan toe te voegen;*
- *de gemeente Voorschoten een robuuste werkorganisatie nodig heeft;*
- *niet bekend is hoe de voorgenomen bezuiniging in Wassenaar à € 360.000 uit zal gaan pakken;*
- *deze bezuiniging, als deze wordt gerealiseerd, pas vanaf 2021 zal leiden tot een lagere bijdrage van Wassenaar aan de WODV;*

- *als Voorschoten dit traject zou volgen, ook pas in 2021 een verlaging van de eigen bijdrage van Voorschoten valt te verwachten;*
- *het daarom wijzer is niet nu al extra voorstellen voor bezuinigingen te vragen, maar eerst de ontwikkelingen in de WODV en in Wassenaar zich te laten uitkristalliseren;*
- *de te beoordelen zienswijze is gericht aan het dagelijks bestuur van de WODV;*
- *een oproep aan het college niet thuishoort in een zienswijze die is gericht aan de WODV;*
- *een gesprek kan leiden tot inzicht en overzicht;*

Besluit:

het voorgestelde besluit als volgt te wijzigen:

- *Het cursieve deel met als opschrift (Optioneel aan de hand van motie Voorschoten) te verwijderen uit de zienswijze op de begroting van de WODV, die de gemeente Voorschoten gaat indienen;*
- *De voorlaatste alinea van de zienswijze, beginnend met 'Er is al eerder aangegeven dat ...' te verwijderen en te vervangen door het volgende: 'Mede in het licht van het huidige preventieve toezicht op de gemeentefinanciën wil het college van Voorschoten graag in gesprek gaan met het dagelijks bestuur van de WODV over de eigen bijdrage WODV, over de bewaking van de kwaliteit van de werkorganisatie en over de mogelijkheden die efficiënter werken biedt, zonder de kracht van de werkorganisatie te ondermijnen. Over eventuele initiatieven die daaruit voortkomen, wordt de gemeenteraad geïnformeerd.'*

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Ik wil het heel kort houden. We kregen een of twee weken geleden weer een berichtje van iemand die ontzettend lang op beantwoording van een mail wachtte. Dat duurt vaak maanden. Kijkend naar de Werkorganisatie en naar de taken van de nieuwe transitie-manager, houden wij een warm pleidooi om eens te bekijken of we iets kunnen doen aan de cultuur ten behoeve van een snellere beantwoording van vragen van burgers. Dat hoeft niet allemaal formeel via brieven. Je kunt gewoon via een mail of via de telefoon iets doen. Wij vinden het belangrijk dat de beantwoordingstermijn ten opzichte van burgers korter wordt. Dat is onze enige opmerking.

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. Deze begroting is een product van de organisatie zoals die op dit moment is, ook met de verhouding tussen de twee gemeenten die daar soms op een geheel eigen wijze aan trekken. Wij denken dat de begroting de volgende keer is veranderd, omdat de organisatie gaat veranderen. Dat is al aangekondigd en daar zijn wij een voorstander van. Wij voorzien ook dat de raden zich dan op een gegeven moment uitspreken over beleidssynchronisatie, omdat dat een heel belangrijke volgende stap is om het geheel van de organisatie, de begroting en hoe wij daar als gemeenten mee omgaan, te kunnen verbeteren.

Wij willen de wethouder nog graag iets meegeven. Er staat een punt over de ICT in. Daar zitten Voorschoten en Wassenaar toch anders in. Gelet op de situatie in Voorschoten, willen wij de wethouder meegeven dat hij, in ieder geval eenmalig, Wassenaar zo veel mogelijk uitlegt dat wij op dit moment echt niet anders kunnen. Dat is vervelend ten opzichte van de partner waarmee je wilt samenwerken, maar gelet op de situatie kan het niet anders. Wij willen de wethouder dus alle kracht meegeven, zodat niet uit die onderhandeling komt dat wij nog moeten bijplussen en zodat Wassenaar met ons echt inziet dat we in ieder geval dit jaar nog even een pas op de plaats maken.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Ik wil refereren aan wat in de commissie is gewisseld en wat ook uitstekend is omschreven in de conceptzienswijze. Ik doel op de zin dat harmonisatie in dit stadium niet in beton gegoten is. Dat staat daar letterlijk zo in. De CDA-fractie heeft een pleidooi gehouden voor zo veel mogelijk harmonisatie, niet alleen in het proces "meer mensen, minder papier" maar ook in de ICT-component. Wij willen het college meegeven om te proberen om zo veel mogelijk en in een zo vroeg mogelijk stadium die harmonisatie te bereiken, zodat we ook die bestuurskracht terugkrijgen in de organisatie.

Wethouder **Binnendijk**: Voorzitter. Eigenlijk is het betoog van mevrouw Lamers mij uit het hart gegrepen. Ik denk ook niet dat we de Werkorganisatie moeten verbeteren. Dat kwam ook in het bestuurskrachtonderzoek naar voren. De verbeteringen gaan niet hand in hand met er weer eens diep in gaan snijden. Dat is ook niet onze bedoeling en dat is ook niet ons streven in de zienswijze die wij indienen. Ik denk dat de raad dat ook heeft gezien. Het enige waarover wij opmerkingen maken, zijn de ICT-voorstellen. Wij willen wel akkoord gaan met dat wat nodig is, want ook onze organisatie heeft natuurlijk goede ICT nodig. De ICT-voorstellen die niet strikt noodzakelijk zijn maar die extra zijn – ik heb in de commissie gesproken van "neat and nice" – willen wij echt afraden. Wat dat betreft, zie ik de opmerkingen van de heer Van den Dool van de VVD als een steun in de rug om dit nog eens extra te benadrukken. Ik geef de raad mee dat het gevolg van het beetpakken van die extra maatregelen zou zijn dat we elkaar weer tegenkomen bij de begroting van 2018, omdat wij dan extra moeten bezuinigen om die ICT-maatregelen mogelijk te maken. Aansluitend bij de woorden van de heer Van den Dool van de VVD – ook anderen hebben daar iets over gezegd – zeg ik dus: laten we in het kader van de situatie waar we nu in zitten – dat is natuurlijk geen normale situatie – proberen om de zienswijze met kracht over te brengen om aan te geven dat wij daar nu, in deze situatie, niet mee akkoord kunnen gaan.

De heer Van der Meij had aangekondigd dat hij het nu in plaats van over "goodbye" over "hello" zou hebben. Ik dacht dus dat hij het lied zou zingen met die blinde pottenbakker: "Hello, is it me you're looking for?" En dan kwam de kop! Dat heeft de heer Van der Meij ons gelukkig ook bespaard.

Wat het lang wachten op beantwoording en ook cultuurverandering betreft: een organisatie krijgt natuurlijk de dingen naar zich toe die mislukken of die niet zo goed gaan, bijvoorbeeld het soms lange wachten op antwoorden. Ik geef de heer Van der Meij echter in overweging

om ook eens te kijken naar al die dingen die hartstikke goed gaan in de organisatie. Vaak is de focus van bewoners en helaas ook van de gemeenteraad gericht op dingen die misgaan, maar laat de focus ook eens schijnen op al die dingen die goed gaan. Er wordt momenteel bijvoorbeeld hard gewerkt aan de begroting van 2018. In allerlei deelgroepen wordt informatie afgerold en naar die begroting van 2018 gebracht om straks te komen tot een meerjarig sluitende begroting. Daar wordt ontzettend hard aan gewerkt. Ik vraag ook aandacht voor dat gebeuren. Dat neemt niet weg dat wij natuurlijk ons best moeten doen om zo perfect mogelijk te zijn, maar dit was even een cri de coeur van mijn kant.

De heer Van Oostrum herhaalde namens het CDA mijn woorden over de harmonisatie. Ik ben het helemaal met hem eens. Ja, wij willen de harmonisatie kracht bijzetten. Daar heeft de raad ook een informatiebrief over ontvangen. We willen de dingen die we samen heel eenvoudig kunnen doen – bijvoorbeeld de APV, een milieubeleidsplan of dat soort dingen – samen doen in plaats van alles apart, zoals we tot nu toe hebben gedaan. Laten we nou winst halen uit die ene organisatie die wij hebben en laten we het beleid zo veel mogelijk synchroniseren. Dat is niet een soort voorsorteren op een soort fusie. De raad is er bij alle voorstellen die wij de raad over de synchronisatie aanbieden altijd bij, maar er valt veel en veel meer winst te halen uit deze organisatie. Daar moeten wij zelf ook ons best voor doen.

Mevrouw Lamers (GroenLinks): Het stukje onder "Optioneel aan de hand van motie Voorschoten" gaat, wat GroenLinks betreft, uit de zienswijze. Als we het hebben over het weggooien van belastinggeld: lukraak bezuinigingen opleggen en dan maar zien waar het neerkomt, heeft weinig zin. In de begroting zullen bovendien toch bezuinigingsvoorstellen worden meegenomen. Dat stukje kunnen we dus net zo goed schrappen.

Wethouder Binnendijk: Als u doelt op het amendement dat u hebt voorbereid: het college heeft niet zozeer inhoudelijke bezwaren tegen het amendement. Er staan wat mij betreft enkele foutjes in de overwegingen. Ik ben vervelend: ik geef u die foutjes toch mee. Er staat dat, als we dat zouden overnemen, de besparingen pas in 2021 gerealiseerd worden, zowel voor Wassenaar als voor Voorschoten. Dat is niet juist. Conform de reglementen in de WODV kan een besparing pas in vier jaar worden gerealiseerd. U ziet in de opbouw van de plannen van Wassenaar – daar heb ik in de commissievergadering zeer veel over gezegd; het is nog maar zeer de vraag of Wassenaar die besparing en ook de hoogte daarvan gaat realiseren – in het eerste jaar € 90.000, in het tweede jaar € 180.000, in het derde jaar € 270.000 en pas in het laatste jaar die € 360.000. Wassenaar begint dus al met het inboeken van voordeel. De spelregel van de WODV is dat je het voordeel, die € 360.000, pas na vier jaar kunt inboeken. Bijvoorbeeld als dit ste-plaatsen kost, heb je dan de tijd om dat te effectueren. Ik ben het wel eens met de strekking – dat heb ik natuurlijk ook gelezen – dat wij als Voorschoten het proces zo veel mogelijk volgen. Als er dingen zijn die specifiek voor Voorschoten gelden of die wij gezamenlijk beet kunnen pakken, zijn wij er natuurlijk als eersten bij om dat te doen. Vooralsnog lijkt het erop dat dit een groot Wassenaars gehalte heeft. Ik moet ook nog kijken of het realiseerbaar is en dan ook nog ter hoogte van het bedrag dat Wassenaar denkt te besparen. Wij willen de dingen die ook voor Voorschoten van toepassing zijn, dus volgen.

Daar kijken wij ook actief naar; het is dus niet alleen een kwestie van passief volgen, want we kijken hier ook actief naar. Die zullen wij beetpakken, maar niet klakkeloos overnemen, want het kan vaak niet.

De **voorzitter**: Ik constateer dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Mevrouw Lamers, wenst u het amendement te handhaven?

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Ja, wij zijn wel bevestigd in onze mening.

De **voorzitter**: Dan gaan we nu stemmen.

In stemming komt amendement 007.

Het amendement wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de SP en GroenLinks ervoor hebben gestemd.

In stemming komt het voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Er staan veel goede dingen in de zienswijze. Wij zullen er dus mee instemmen, maar wij betreuren dat weer zo'n stap wordt genomen als onder "Optioneel" staat, omdat dat het proces zal verstoren.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

14. Benoeming nieuwe commissievoorzitter

De **voorzitter**: De benoeming zou schriftelijk en met een stemcommissie plaats kunnen vinden, maar ik stel voor om akkoord te gaan met de voorgestelde benoeming van de heer Marco van der Meij tot commissievoorzitter.

(Applaus)

De **voorzitter**: Ik constateer dat de raad daarmee instemt. Van harte gefeliciteerd, mijnheer Van der Meij!

15. Ondersteuningsverklaring brief gemeenteraad Leidschendam-Voorburg over inpassing RijnlandRoute

De **voorzitter**: Mede naar aanleiding van de discussie in de commissie is de raad deze ondersteuningsverklaring aangereikt met betrekking tot de brief van de gemeenteraad van Leidschendam-Voorburg over de inpassing van de RijnlandRoute. Stemt de raad daarmee in? De

raad kan daar kennis van nemen, want het is gewoon een opvolging van datgene wat de raad heeft gevraagd. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

16. Motie van GroenLinks en D66 over toegankelijkheid Deltaplein

De motie luidt:

"Motie 024.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 8 juni 2017,

overwegende dat:

- de gemeente Voorschoten in haar informatiebrief 033 VN verdrag voor mensen met een handicap stelt dat zij de toegankelijkheid voor mensen met een handicap in Voorschoten wil verbeteren;*
- de toegankelijkheid van de horeca in het paviljoen op het Deltaplein niet wordt gewaarborgd voor alle bewoners, omdat de eerste etage niet te bereiken is voor mensen die niet de trap op kunnen lopen;*
- echter wel alle Voorschoten meebetalen aan de € 4 miljoen voor het Deltaplein, ook als ze niet de trap op kunnen lopen;*
- de gemeente Voorschoten vooraf heeft verzuimd de toegankelijkheid voor iedereen als voorwaarde te stellen voor de bebouwing op het Deltaplein;*
- dit een voorbeeld is van de noodzaak om een betere bouwverordening te formuleren, waarin toegankelijkheid wel gewaarborgd is;*
- het Platform Toegankelijkheid adviseert: 'De gemeente geeft in haar eigen gebouwen en informatievoorziening het goede voorbeeld en stelt eisen aan de toegankelijkheid van woningen, vrijetijdsvoorzieningen, winkels, scholen en vervoer';*
- het aanbrengen van een traplift niet veel moeite hoeft te kosten;*

spreekt uit:

- te betreuren dat een voorziening waaraan alle Voorschotenaren meebetalen, niet helemaal voor alle Voorschotenaren toegankelijk is;*
- dat Voorschoten zo veel mogelijk toegankelijk moet zijn voor iedereen; dat bewustwording hiervan belangrijk is, en dat concrete afspraken nog belangrijker zijn;*

verzoekt het college:

- in overleg te gaan met de exploitant van het paviljoen met als doel de toegankelijkheid voor mensen die niet de trap op kunnen lopen, te waarborgen;*

- *bij iedere bouwvergunning die het verstrekt, als het een in principe voor iedereen toegankelijke ruimte betreft, toegankelijkheid voor iedereen als voorwaarde te stellen;*
- *aan de activiteiten die het gaat ondernemen, zoals geformuleerd in informatiebrief 033, toe te voegen: 'Er bij de landelijke overheid op aandringen dat het bouwbesluit moet worden aangepast om de toegankelijkheid van openbare gebouwen te verbeteren';*
- *in overleg te gaan met belangenorganisaties voor mensen met een beperking over gewenste concrete maatregelen die de toegankelijkheid vergroten,*

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Van der Haven** (VVD): Voorzitter. Je moet soms oppassen met wat je in de media zegt. De vorige keer bespraken we de motie over vuurwerk. Toen las ik in de krant ineens dat alleen de VVD daartegen was. Dat was het hele statement, terwijl wij daar een inhoudelijke argumentatie voor hadden. Laat ik nu dus beginnen met de opmerking dat wij de problematiek van mindervalide mensen heel erg onderkennen. Ik heb daar ook in mijn familie mee te maken. Ik ken dus de problematiek. Wij dragen die mensen een warm hart toe. Wij vinden dat Voorschoten bereikbaar moet zijn voor iedereen, maar dat wil niet zeggen dat wij deze motie steunen. Dat ligt eigenlijk aan drie punten, die ik kort langs zal lopen.

Het eerste punt is een principiële punt. Bij de overwegingen staat dat de toegankelijkheid van de horeca in het paviljoen op het Deltaplein niet wordt gewaarborgd voor alle bewoners. Volgens mij moet je kijken naar de functie van een bepaald object en dan moet je kijken of die functie bereikbaar is. Volgens mij gaat het erom dat bij het paviljoen ook mindervalide mensen op het terras kunnen zitten, binnen kunnen zitten, warm en droog kunnen zitten en naar het toilet kunnen. Het is niet zo dat boven de broodjes worden besteld en beneden de koffie. Zij kunnen dus overal gebruik van maken. Ik vroeg dit ook aan mijn moeder. Zij zei: als ik alles beneden kan doen, heb ik geen enkele behoefte om naar boven te gaan met zo'n traplift; sterker nog: dan schaam ik mij eigenlijk alleen maar rot. Dit is een principiële punt.

Ten tweede was de motie veel sterker geweest als het hele "meebetaalargument" was weggelaten. GroenLinks weet heel goed dat we een belastingsysteem hebben. Dit zijn de bekende drogredenen in de politiek: als je pacifist bent, betaal je mee aan het leger en als je veganist bent, betaal je mee aan het productschap ter promotie van vlees. Als je via de algemene belastingen iets betaalt, is het niet zo dat je daar ook altijd gebruik van moet maken. Zo werkt het systeem nu eenmaal niet. Dat is dus een drogreden.

Voor het derde punt grijp ik eigenlijk terug op de vuurwerkdiscussie. Ik heb toen gezegd: wij snappen de problematiek, maar als je als dorp één onderwerp moet kiezen waarover je de formateur aanschrijft, zouden wij een urgenter en belangrijker onderwerp voor Voorschoten kiezen dan vuurwerk. Dat geldt ook een beetje hiervoor. We beginnen met de traplift in dat ene paviljoen. Dat snap ik nog, maar bij het verzoek aan het college gaat het ineens over

aandringen bij de landelijke overheid – dus: laten we nog een keer een brief aan de informateur sturen – en overleg met alle belangenorganisaties over beperkingen. Dan schiet het dus ineens weer alle kanten op. Dan krijg je een heel vage opdracht aan het college, dat iets met de landelijke politiek moet gaan doen. Dan wordt het wat mij betreft allemaal weer te breed.

Met andere woorden: ik vind dat de motie geen focus heeft en dat er drogredeneringen in zitten en ik ben het er principieel mee oneens. De VVD is niet voor deze motie.

De heer Van Oostrum (CDA): Voorzitter. Ik wil u meenemen naar mijn jonge jaren in Leiden, waar ik een tijd heb doorgebracht aan de Hugo de Grootstraat. Bij een aantal mensen is die misschien bekend als de Faculteit Rechtsgeleerdheid. Daar leerde je op jonge leeftijd beginselen van zorgvuldig en goed openbaar bestuur en andere zaken die de staatsinrichting aangaan. Ik wil u kort meenemen naar twee uitgangspunten waarmee ik als jongeman in aanraking kwam. Ten eerste is er het fenomeen dat je in Nederland in een rechtsstaat leeft. Een essentieel kenmerk van een rechtsstaat is dat de kleine vis door middel van de wet wordt beschermd tegen de grote vis. In Engeland noemen ze dat "the rule of law". In de wet staat wat je mag doen en mag laten. In dit geval is, zoals de heer Mol al heeft gezegd, op basis van de wet een vergunning afgegeven. Volgens mij hebben we het dan over rechtszekerheid. Die ondernemer heeft in Nederland recht op rechtszekerheid. Hij moet weten waar hij aan toe is. In dit geval is een vergunning afgegeven. Diezelfde overheid kan daar op een later moment niet meer op terugkomen, want anders kan hij niet meer investeren en kan hij geen mensen aannemen. Dan weet hij immers niet wat hij van die overheid kan verwachten. Er is een vergunning afgegeven en de exploitant heeft recht op rechtszekerheid.

Het tweede punt is rechtsgelijkheid. Eigenlijk wordt voorgesteld om met terugwerkende kracht een ander principe te laten gelden voor een accommodatie. Dat komt eigenlijk neer op willekeur. Als we met terugwerkende kracht gaan kijken naar accommodaties die al een exploitatievergunning hebben, waarom gebeurt dat dan voor dit pand? Mijnheer Van der Haven heeft al gezegd dat er een oneigenlijke relatie wordt gelegd met subsidiegeld. Dat is er niet. Als je dit pand gaat bekijken, zou je dus ook andere panden moeten gaan bekijken. Dan moet je ook teruggaan naar het zwembad enzovoorts. Het komt dus neer op rechtsongelijkheid als deze exploitant met nieuwe wensen wordt geconfronteerd. Ons inziens is deze motie daarom contra legem, tegen de wet, tegen een beginsel van het algemeen bestuur.

Mevrouw Schrijver (ONS Voorschoten): Voorzitter. ONS Voorschoten vindt de motie heel sympathiek, want wij willen allemaal dat toegankelijkheid voor mensen met een handicap daadwerkelijk wordt ingesteld, maar als je een vergunning hebt afgegeven, kun je niet op een gegeven moment roepen: luister eens, nu wensen we nog iets meer van u. Je zit dan ook juridisch fout. Het ligt echt aan de exploitant, die zijn pand in gaat richten. Zoals de heer Van der Haven al zei: het is toegankelijk. Zij kunnen niet op de eerste verdieping komen, maar misschien krijgt die eerste verdieping een heel andere doelstelling dan de benedenetage. We weten het niet; dat ligt aan de exploitant, die zijn pand inricht. Als hij een traplift erin

zou zetten, zouden we dat allemaal prettig vinden, want dan kunnen er nog meer mensen met een handicap gebruik van maken.

Mevrouw Lamers (GroenLinks): Voorzitter. Wij hebben in de commissie deze motie ter sprake gebracht. Naar aanleiding van wat er in de commissie is besproken, hebben we onze motie aangepast. De VVD noemt het "een drogreden". Jammer dat dat niet in de commissie is gezegd maar nu ter tafel wordt gebracht, want wij zijn altijd bereid tot aanpassing.

Er wordt gezegd dat er een vergunning is afgegeven en dat je daar niet meer op terug kunt komen. Er wordt een beetje een karikatuur gemaakt van het gesprek dat wij als gemeentebestuur graag willen hebben. Wij zeggen niet: u krijgt een boete of wij trekken de vergunning in. We zeggen alleen: wat vindt u van een eenvoudige traplift, wat is op dat punt mogelijk? Dat is het enige wat wij vragen, meer niet.

De motie is "ongericht" genoemd. De motie gaat inderdaad voor een deel over het overleg maar zij gaat ook over het tegengaan van dit soort situaties. We betalen inderdaad allemaal belastingen en in het democratisch proces wordt bepaald waar die belastingen naartoe gaan. Hier is iets aparts aan de hand. Er is een bedrag, in totaal € 4 miljoen, in het Deltaplein gestoken. Daar betaalt iedereen aan mee, bovenop alle andere besluiten die zijn genomen.

Tot slot wijs ik op de informatiebrief over Agenda 22, het verdrag van de Verenigde Naties. Daarin wordt heel duidelijk gesteld dat toegankelijkheid zal worden bevorderd en wat de gemeente Voorschoten daaraan gaat doen. De gemeente gaat al werken aan bewustwording. Wij zeggen: geef dat ook handen en voeten.

De heer Van der Haven (VVD): Mevrouw Lamers krijgt niet méér gelijk door harder te gaan praten. Zij wordt erop gewezen dat er reeds een vergunning is afgegeven en dat het raar is om daar achteraf als gemeente iets van te gaan vinden. Er staan ook termen in de motie zoals "te betreuren als" en zo. Ik vind dat we een signaal moeten geven aan de mensen die daar hun nek uitsteken: op basis van wat wij eerder tegen hen hebben gezegd, zijn wij blij dat zij daar iets aan het bouwen zijn. Mevrouw Lamers blijft maar terugkomen op de € 4 miljoen die door iedereen betaald is. Er zijn ook mensen met pleinvrees die hun boodschappen laten bezorgen. Het is dus raar om dat soort relaties te leggen. Dat klopt ook niet in het algemeen bestuur. Daar wordt mevrouw Lamers op gewezen. Dan kan zij heel hard gaan praten, maar dat maakt de woorden die zij van alle kanten om zich heen krijgt, niet minder waar.

Mevrouw Lamers (GroenLinks): Dat harde praten is om een wat schorre keel te overschreeuwen. Als u dat zo opvat, is dat verder uw zaak. Wat die subsidie betreft: er ligt een verband met Agenda 22, waar ook in het coalitieakkoord loyaliteit aan wordt uitgesproken. Wij willen dat handen en voeten geven. Nogmaals: het gaat om een gesprek, niet om een boete of boosheid. Het gaat om nu proberen om iets goed te maken. Ten tijde van het bepalen van het bestemmingsplan heeft het Platform Gehandicaptenbeleid al aangegeven dat hierover iets in het bestemmingsplan moest komen. Dat is niet gebeurd. Dat was voor GroenLinks

een van de redenen om toen tegen te stemmen. Nu willen wij uitvoering geven aan de toegankelijkheid van de eerste verdieping, waar groepen hun partijen kunnen houden; daar zit dus een duidelijk doel aan vast, anders dan op de begane grond. Dat is het punt.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Wellicht ten overvloede wil ik, zeker ook gelet op de samenstelling van onze fractie, benadrukken dat Agenda 22 zeer belangrijk is en dat wij er ook zeer goed van op de hoogte zijn. We vinden het netjes – zo is ons staatsbestel ook ingericht – om aangepaste wetgeving toe te passen op nieuwe gevallen. Onze suggestie is in dit geval dus om te bekijken hoe Agenda 22 zich verhoudt tot de bestaande bouwverordening. De heer Nanning Mol heeft daar in de commissievergadering ook al een toezegging over gedaan. Misschien behoeft de bouwverordening actualisatie. Dan kunnen we toekomstige gevallen door een nieuwe bril bekijken. Dat zou in onze optiek een logischer uitgangspunt zijn dan met terugwerkende kracht dingen aanpassen waarvoor je al vergunningen hebt verleend.

De **voorzitter**: Ik stel voor, wethouder Mol in de gelegenheid te stellen om te reageren op datgene wat er is gewisseld.

Wethouder **Mol**: Voorzitter. Dat was een pittig debatje. We hebben in de commissievergadering een stevige discussie gehad over deze geagendeerde motie. Een aantal van de in de commissievergadering gewisselde argumenten zijn ook nu uitgewisseld. Ik sluit mij namens het gehele college aan bij iedereen die zegt: als je een vergunning eenmaal hebt verleend, is het heel raar om daar als bestuur later op terug te komen. Daarin heb je voorwaarden gesteld en die vormen de uitgangspunten. Het is belangrijk dat je een betrouwbaar bestuur bent. Ik ben daar heel stevig in geweest. Ik ben blij dat een aantal fracties uitspreken dat zij van mening zijn dat het bestuur ook zo moet handelen. Zonder nu voor de toekomst een voorbehoud te maken met als strekking dat dit altijd zo kan, heb ik er toch nog eens een nachtje over geslapen en heb ik het gesprek met de heer Niersman gezocht om het met hem hierover te hebben. Er was in de commissie immers een breed gedeeld gevoel. Ik heb het hem dus gewoon gevraagd. Hij had kennisgenomen van de discussie in de commissie. Het paviljoen is niet geschikt om daar op dit moment een liftschacht in te bouwen. De trap is een kronkel/wenteltrap en is niet geschikt om daarbij een trapliftje aan te brengen. Er zijn wel heel veel voorzieningen in het paviljoen aangebracht ten behoeve van toegankelijkheid voor mensen met een handicap. De verleende vergunning is ook conform het Bouwbesluit, waarin daarover heel strakke regels zijn gesteld. Het hele paviljoen is heel goed toegankelijk. Er is ook een MIVA-toilet aangebracht. Mensen die niet weten wat dat is, kunnen dat googelen en dan zien ze daar meteen een plaatje bij voor "maatvoering en inrichting integraal toegankelijk toilet". Daar is heel veel aan gedaan. De heer Niersman heeft zelf ook nog contact gehad met Hudson: dit zijn de beperkingen van de architectuur van het paviljoen; hoe gaan jullie daarmee om? De eerste verdieping is echt bedoeld voor als het beneden te druk is. Dan hebben mensen een overloop naar boven. Hudson zegt zelf: als er mensen met een rolstoel komen, vragen we of andere mensen boven willen zitten, zodat zij altijd beneden terechtkunnen. Ik hoop dat ik daarmee een toelichting heb gegeven met betrekking tot dat stukje van de motie.

Ook de andere punten heb ik eigenlijk al besproken in de commissievergadering. Ik hoop dat ik tegemoetkom aan een aantal hier levende wensen. Voor de beleving van de toegankelijkheid van je dorp ben je heel afhankelijk van de mensen die daar dagelijks mee te maken hebben. De heer Van der Haven gaf daar een voorbeeld van. Ik heb volgens mij in de commissievergadering toegezegd om het Platform Toegankelijkheid na de zomer een keer uit te nodigen voor de commissie. Op de website staan heel praktische tips voor het toegankelijk maken van de openbare ruimte. Ik heb in de commissievergadering aangegeven dat ook wij als organisatie nog steeds bekijken hoe wij de toegankelijkheid kunnen verbeteren en hoe wij toegankelijkheid een onderwerp maken in het beleid van de gemeente Voorschoten. Mijn suggestie is eigenlijk om de motie te parkeren en om het hier na de zomer een keer uitgebreid over te hebben, want dit is natuurlijk een discussie waard. Dan kunnen we ook de experts daar eens over horen. Die suggestie is volgens mij in de commissievergadering door een aantal partijen gedaan. Ik hoop dat ik er hiermee voldoende op in ben gegaan.

De voorzitter: Dat zullen we horen.

Mevrouw Lamers (GroenLinks): Voorzitter. Ik dank de wethouder voor de beantwoording en voor het oppikken van onze suggestie in de commissievergadering. Daar zijn wij zeer positief over. De suggestie om de motie te parkeren tot na de zomer, is prima. Wij accepteren die suggestie. Wij zullen de motie nu dus aanhouden en niet in stemming brengen. Na de zomer kan worden bepaald of de motie eventueel alsnog in stemming wordt gebracht. Mijnheer Van der Meij, vindt u dat goed, als mede-indiener?

De heer Van der Meij (D66): Ja.

Mevrouw Lamers (GroenLinks): Excuses!

De voorzitter: Hij vindt het gewoon goed! Fijn! Er was een onzichtbaar lijntje gespannen.

17. Bekrachtiging geheimhouding

Dit punt is in deze vergadering niet aan de orde.

18. Sluiting

De voorzitter: Verder valt er op dit moment niets te bespreken, behalve dat er in Engeland een soort verschuiving heeft plaatsgevonden en dat mevrouw May een misrekening heeft gemaakt, omdat zij de meerderheid verloren heeft. Er zijn nog 76 districten "on the edge" en niet helemaal duidelijk, maar het ziet er dus naar uit dat er een miscalculatie van de prime minister heeft plaatsgevonden.

De voorzitter sluit om 0.05 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 6 juli 2017.

De griffier,

J. van der Does

De voorzitter,

P.J. Bouvy Koene

